

**OSAVUOSIKATSAUS
TAMMI-KESÄKUU 2023**

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Sisällys

Hyvinvointialuejohtajan osavuosisikatsaus Q2/2023	3
Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen ja riskien arviointi 01–06 / 2023	4
Henkilöstö	7
Talous ja investoinnit	9
1TA11 Konsernihallinto	13
1TA12 Hallintopalvelut	16
1TA13 Henkilöstöpalvelut	18
1TA14 Talouspalvelut	22
1TA15 Strategia- ja kehittäminen	24
1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut	28
1TA30 Yleiset palvelut	31
1TA51 Ikääntyneiden palvelut	45
1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	49

Hyvinvointialuejohtajan osavuosikatsaus Q2/2023

Toinen vuosikvartaali jatkui toiminnan käynnistymisen ja vakiinnuttamisen toimenpitein. Perusasiat ja arki piti-
vät saada rullaamaan. Tilannekuvaan vaikuttivat monet käytännön ongelmat, kuten laskutusten kierto, rekry-
tointihaasteet, työn kuormittavuus, palveluiden saatavuuden ja tuottamisen häiriöt. Samanaikaisesti tuli aloit-
taa muun muassa palvelustrategian laadinta ripeällä aikataululla. Strategia tulikin hyväksytyä kesäkuun alue-
valtuustossa. Strategiassa todetaankin, että hyvinvointialuestrategia, palvelustrategia, muut strategiset ohjel-
mat, pelastustoimen palvelutasopäätös, hyvinvointikertomus- ja suunnitelma, investointisuunnitelma sekä vuo-
sien 2023—2025 talousarviot ja -suunnitelmat muodostavat tiiviin kokonaisuuden yhdessä hyvinvointialueen
muun strategisen suunnittelun kanssa. Haastavien olosuhteiden vallitessa on pystytty etenemään myös stra-
tegisen tason suunnittelutyössä.

Talouden tilannekuvan ja tulosennusteen heilahtelut sekä epävarmuus tuloksen kehittymisestä ovat edelleen
tuottaneet hankaluuksia toiminnan arvioimiseen. Parempaan suuntaan ollaan tässäkin suhteessa menossa.
Kansallisella tasolla YTA-yhteistyö konkretisoitui sopimusvalmistelun merkeissä, samoin yliopistoyhteistyö sai
sinettinsä sopimuksen tultua hyväksytyä. Yliopistollisten hyvinvointialueiden kanssa pohdittiin yhteistä näke-
mystä tukemaan kansallista ja kansainvälistä tutkimus-, kehittämis-, opetus- ja innovaatiotoimintaa.

Hyvinvointialueiden tulevaisuuden näkymien kannalta merkittävin tapahtuma oli eduskuntavaalit ja hallitusoh-
jelmataavoitteet. Ministeriöiden ohjaus kiristyy ja erityisesti talouden seurantaa ja tavoitteita ohjataan erityisen
vahvasti. Ns. muutosohjelmien painoarvo on merkittävä. Alueiden arviointimenettelyä tiukennetaan ja luodaan
ennakollinen tehostetun talousohjauksen menettely tilanteisiin, jossa hyvinvointialueen taloudenpito on vaa-
rantumassa.

Kansallisena tavoitteena on merkittävä kustannuskehityksen hillintä, 1,4 miljardia euroa vuoteen 2027 men-
nessä. Aikeena on toteuttaa tästä kokonaisuudesta alueiden omilla ohjelmilla noin 800 miljoonan euron sääs-
töt. Käytännön työ jää alueille ja omien päätösten varaan. Mitoituksiin ja lakeihin tehtävät muutokset ja niiden
vaikutukset tutkitaan alueilla tarkkaan. Myös niille on laskettu merkittävä säästöpotentiali.

Hallitusohjelmassa on kymmenittäin viittauksia, joilla on merkittäviä vaikutuksia järjestämistehtävän toteutta-
miseen. Muun muassa yksityisen lääkärikäynnin Kela-korvauksen nostaminen, palvelusetelien lisääntyvä
käyttö ja hankintalain muutokset ovat merkittäviä uudistuksia. Huomioitavia nostoja ovat myös sisältölainsää-
dännön uudistaminen eli terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki ja lastensuojelulainsäädäntö avataan. Lain-
säädännön avulla on tarkoitus vahvistaa perustason palvelutoimintaa.

Toisen kvartaalin lopulla aloitettiin vuoden 2024 talousarviovalmistelu viranhaltijatyönä. Valmistelussa realisoi-
tuu suuret haasteet palveluvelvoitteiden täyttämässä muun muassa hoitotakuun ja -jonojen osalta, mitoitus-
vaatimuksissa sekä ylipäätään hoitoon pääsyn turvaamisessa kaikissa palveluissa. Vaikeuksista huolimatta
toisen kvartaalin hieno uutinen oli, että asiakastyytyväisyys niin perustasolla kuin erityispalveluissa on hyvällä
tasolla, osin jopa valtakunnan kärkeä.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen ja riskien arviointi 01–06 / 2023

Valtiovarainministeriön hyväksymän tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman (myöhemmin ohjelma) mukaisesti Tuottavuusohjelman toteutumista seurataan talousarvioraportoinnin yhteydessä niin aluevaltuusto-, aluehallitus- kuin lautakuntatasollakin. In-House-yhtiöiden osalta omistajaohjausjaosto vastaa toimenpiteiden seurannasta ja raportoi aluehallitukselle.

Toimenpiteiden hankkeistus ja käsittely

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on yhdistetty HVA strategian toimeenpanoon ja valmisteilla olevan palvelustrategiaan.

Toimenpideohjelmat on koottu seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. palvelustrategia, hyväksytty aluevaltuustossa 19.6.2023
2. työn tuottavuus- ja henkilöstövoimavarat, hyväksytty aluehallituksessa 5.6.2023
3. digitaalisten palvelujen kehittäminen, käsitellään syksyllä 2023
4. ajantasainen hallinto, investoinnit ja tilahallinta, hyväksytty aluehallituksessa 5.6.2023
5. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta, hyväksytty aluehallituksessa 5.6.2023
6. Pelastustoimen palvelutasopäätös, aluevaltuusto vahvistaa vuoden 2023 lopulla.

Ohjelmia rahoitetaan valtion hyvinvointialueille kohdennetusta kehittämisrahoituksesta aluehallituksen linjapäätöksen 14.6.2023 mukaisesti:

Palvelustrategia ja sen toimenpideohjelma (+pelastustoimen kehittämistoimenpiteet), toimialoille kohdennettava rahoitus:

- Yhteiset toimenpiteet n. 2M€
- Perhe- ja vammaispalvelut n. 3M€
- Yleiset palvelut n.3M€
- Ikäntyvien palvelut n.3M€
- Pelastustoimi n.0,2M€

Kehittämishojelmille kohdennettava rahoitus:

- Henkilöstövoimavarojen kehittäminen n.2M€
- Hallinto, hankinnat ja tilat n.1,5 M€
- TKKI n.1M€
- Digitaalisten palvelujen kehittäminen n.2M€ (ohjelman toimeenpano käynnistyy vasta aluehallituksen käsittelyn jälkeen)

Yleisten tavoitteiden toteutuminen

Ohjelman yleistavoitteet:

Hyvinvointialueen palvelu- ja toimintakyky riippuu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpiteiden onnistumisesta. Uudistumisen edellytyksenä on paitsi muutoskyvykyys myös reaaliaikainen oikea tieto.

Kokonaistavoitteena on palvelurakenteen keventäminen, asiakkaan palvelupolkujen yhtenäistäminen ja sujuvoittaminen ja työvoiman riittävyyden turvaaminen. Eri toimenpiteillä saavutetaan kestävä tasapainoinen talous, joka turvaa palvelu- ja uudistumiskyvyn.

Sotokeskus kokoaa arjen lähipalvelut yhteensoviittaen terveydenhuollon palveluja sekä perhekeskuksen ja ikäkeskuksen palveluja.

Ensimmäisen puolen vuoden aikana on valmisteltu ja tehty toimielinpäätökset tuottavuusohjelmaan sisältyvistä toimenpiteiden kehittämisohjelmista. Ohjelmiin on kohdistettu kehittämisrahoitusta ja ohjelmien toimeenpano on aloitettu kesäkuussa 2023. Varsinaisia tuloksia voidaan saavuttaa loppuvuodesta 2023 ja pääosin vuosien 2024 ja 2025 aikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ohjelman tavoitteena on vuokikatteen muodostuminen n. 40 milj. euroon vuosittain. Tämä on perustavoite, jotta lainanottovaltuuden ehdot voidaan täyttää. Lainanottovaltuuden kokonaismäärä on 10 x vuosikate.

Säästötavoite on keskimäärin 3,5 % vuosittain, mikä merkitsee käytännössä kustannustason kasvun leikkaamista kokonaan ja tällöin lainaehtoina oleva vuosikatetavoite saavutetaan. Ensimmäisen puolen vuoden perusteella tehty toteumaennuste osoittaa, että tuottavuustoimenpiteillä ei ole vielä saavutettu tavoitteita kuluvan vuoden osalta. Tämä johtuu myös siitä, että toimenpideohjelmat on hyväksytty pääosin kesäkuussa 2023. Vuosikatetavoite ei todennäköisesti tule toteutumaan tavoitteen mukaisena, mutta voi muodostua kuitenkin positiiviseksi. Hyvinvointialueen talouden tulisi olla tasapainossa 2025 ja siten paine säästötoimien lisäämiselle seuraaville vuosille kasvaa, jos tavoitteeseen ei päästä.

Säästötavoitteet	2 023	2 024	2 025	Yht. 2023-2025
ICT tietojärjestelmät ja laitehallinta	3 000 000	3 000 000	3 000 000	9 000 000
Digitalisaatio, automaatio, robotiikka	3 250 000	5 250 000	6 750 000	15 250 000
Palveluotanto ml. palveluverkko	9 750 000	11 450 000	12 250 000	33 450 000
Henkilöstökulut	22 500 000	18 000 000	18 000 000	58 500 000
In Houseyhtiöt, tavoite 4 % / 190 milj. €, 2023 - 2025	2 000 000	2 500 000	3 000 000	7 500 000
Yhteensä	40 500 000	40 200 000	43 000 000	123 700 000
Nettokustannukset	1 091 858 000	1 116 721 785	1 153 593 300	1 153 593 300
Säästö %	3,7	3,6	3,7	10,7

Yllä olevassa taulukossa on käytetty tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman alkuperäistä tavoitteen asetelua.

Kuluvan vuoden aikana toteutuneita osittain toiminnan harmonisaatiosta saatavia säästöjä. Henkilöstökulujen osalta säästötavoitteet siirtyvät pääosin seuraaville vuosille. Digitalisaatiossa nopeat toimenpiteet voivat tuottaa säästöjä jo tänä vuonna.

Riskiarviointi

- Hoitovelkaa ja jonojen purkua ei ole vielä pystytty toteuttamaan alkuvuoden aikana. Hoitovelan purkuun on sovittu toimenpiteitä käynnistettäväksi syksyllä 2023 ja osa toimenpiteistä sisältyy talousarvioon 2024. Riskinä on, että lakisääteisiä hoitopääsytavoitteita ei voida saavuttaa.
- Työvoiman saatavuusongelmat jatkuvat edelleen. Työvoiman kokonaisuuden hallinta on rakennettava vähenevien resurssien, uusien toimintatapojen ja työnjaon uudistamisen sekä tehokkaan resurssisuunnittelun varaan. Toimenpiteet sisältyvät hankekokonaisuuksiin. Työvoiman saatavuusongelmat voivat johtaa palvelutuotannon rajoitustoimiin.
- Vanhusten asumispalveluiden henkilömitoituksen vaatimukset johtavat nykyisessä työvoimatilanteessa asumispalvelupaikkojen vähentämiseen, jotta mitoituksella voidaan täyttää. Tämä merkitsee koko palveluketjussa paineen kasvua osastopalveluissa sekä perus- ja että erikoissairaanhoidon tasolla ja kotiin annettavissa palveluissa.

-
- Palveluntuottajien hinnoittelumuutokset ja kilpailutuksen tulokset näkyvät palvelujen kustannustason kasvuna. Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisia lainsäädännön muutosten vaikutuksia ei voida vielä täysin arvioida.
 - Palkkaharmonisointi ei vaikuta vielä palkkakustannusten tasoon, mutta työvoiman saata-
vuusongelmien vuoksi joudutaan räätälöimään ratkaisuja, joilla on myös palkkakustannuk-
sia nostava vaikutus. Lisäksi valtakunnalliset palkkaratkaisut vaikuttavat henkilöstökustan-
nuksia lisäävästi.
 - Pitkäkestoisten investointien kustannustason nousu vaikuttaa investointien lopullisiin kus-
tannuksiin ja investointiohjelman jatkuvaan tarkasteluun.
 - Jos tuottavuusohjelman käytännön toimenpiteiden toteuttaminen ja taloustietoisuuden jal-
kauttaminen aina toimintayksikötasolle saakka ei onnistu, on ohjelman tavoitteiden saa-
vuttaminen haastavaa. Johdon sitoutuminen ja muutosjohtamisen kyvykkyys ovat avain-
asemassa.
 - Ajantasaisen toiminnan ja talouden tiedon puutteellisuus aiheuttaa epämääräisyyttä ja epä-
tietoisuutta kehittämistoimenpiteiden kohdentamisessa. Tiedolla johtamisen kokonaisuus
tarkastellaan syksyllä 2023.
-

Henkilöstö

HR-raportointia tuotetaan hyvinvointialueen johdon ja aluehallituksen ja aluevaltuuston päätöksenteon tueksi. HR-raportointi perustuu Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien (KT) raportointisuositukseen. Luvut ovat vertailukelpoisia eri hyvinvointialueiden välillä laadittuina yhteisillä raportointisuosituksilla.

HR-raportointi tuotetaan MonetTieto-ohjelman välityksellä, jota yllä pitää Monetra P-S Oy, tiedot pohjautuvat ESS järjestelmään tallennettuihin palvelujaksotietoihin.

HTV / Työpanos 1.1. – 30.6.2023

Organisaatios2Nimi	Henkilöstön määrä	Teoreettinen työpanos HTV	Palkattomat poissaolot HTV	HTV	Poissaolo päivät kalenteripäivinä	Poissaolot nettotyöpanoksena	Sairauspoissaolo päivät kalenteripäivinä	Sairauspoissaolot nettotyöpanoksena
Kohdistumattomat	36	8	0	7	359	2	99	1
Hallintopalvelut	87	42	3	40	2 147	12	648	4
Henkilöstöpalvelut	887	441	49	391	31 236	173	9 504	53
* Henkilöstöhallinto	76	32	2	30	1 637	9	359	2
* Keskitetty palvelut	811	409	47	361	29 599	164	9 145	51
HVA Konsernihallinto	32	15	0	15	615	3	82	0
Ikääntyvien palvelut	3 487	1 635	155	1 480	129 137	713	39 113	216
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	823	231	47	184	13 285	73	2 936	16
Perhe- ja vammaispalvelut	1 406	683	68	615	49 560	274	14 058	78
Strategia- ja kehittäminen	185	94	7	87	4 106	23	466	3
Talouspalvelut	104	48	1	47	2 172	12	599	3
Yleisten palvelujen toimiala	6 227	3 069	414	2 655	234 024	1 293	50 992	282
Total	13 219	6 265	743	5 523	468 546	2 589	119 368	659

*korjattu 25.7.2023

Henkilöstötunnusluvut toimialoittain 6/2023 tilanne.

Henkilöstöpalvelut eroteltuna keskitettyihin palveluihin ja henkilöstöhallintoon. Henkilöstön hallinnon alaisuudessa on huomioitavaa, että henkilöstömäärä sisältää päätoimiset luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut noin 24 henkilöä, joten henkilöstöhallinnon työnantajan edustajien määrä on vain 39 henkilöä todellisuudessa.

Keskitetyt palvelut sisältävät akuuttisijaisväilyksen henkilöstön sekä osastonsihteerit, aulapalvelut, tekstinkäsittelyn ja hallinnonsihteerit sekä keskitettyjen palvelujen hallinnon henkilöstön. Sisäisten sijaisten (määräaikaiset ja vakituiset työpanos ja poissaolot kohdistuvat tilastoilla sinne yksikköön, missä työ on tosiasiaa tehty.

Hyvinvointialueen laskennallinen palvelussuhteiden määrä suhteessa 1–6 kk on ollut 6265, josta poistetaan palkattomat poissaolot palvelujaksoiksi muutettuna 743, saadaan toteutunut henkilötyövuosien määrä 5523 htv.

Poissaolopäiviä (osa-aikaiset yhdistetty 100 %) on ollut 1–6 kk aikana reilu 468 tuhatta päivää, joka muutettuna nettotyöpanokseksi on 2588,66 ntp, eli ko. verran henkilöitä on ollut poissa työstä alkuvuoden aikana.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojenmäärä kalenteripäivinä (osa-aikaiset yhdistetty 100 %) on ollut reilu 119 tuhatta, joka muutettuna nettotyöpanokseksi on 659,49 ntp. Tarkoittaa laskennallisesti sitä, että reilu 600 työntekijää on ollut laskennallisesti koko ajan poissa työstä sairauden vuoksi 6kk.

Poissaolopäivät 468 546,00 Poissaolopäivät / kausi: 2588,65	Sairauspoissaolopäivät 119 368,00 Sairauspoissaolopäivät / kausi: 659,49	9,03 Sairauspoissaolopäivät/hlö	4,91% Sairauspoissaoloprosentti
--	---	---	---

Keskimäärin sairauspoissaolopäiviä jokaista hyvinvointialueen työntekijää (13219) kohden on ollut 9,03 pv 1-6kk aikana. Keskimäärin sote alalla luku on noin 16–20 päivän luokkaa vuositasolla, palo- ja pelastuspuolella hieman suurempi, huomioiden työnvaarat.

Sairauspoissaoloprosentti on 4,91 % 1–6 kk tunnuslukujen pohjalta. Kesälomakausi muuttaa hieman sairauspoissaolojen määrää.

Talous ja investoinnit

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU tammi-kesäkuu 2023			
POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2023	TOTEUMA 1-6/2023	Toteuma %
Toimintatuotot	260 973 409	114 096 379	43,7 %
Myyntituotot	134 775 709	63 239 696	46,9 %
<i>Korvaukset hyvinvointialueilta</i>	<i>89 149 684</i>	<i>43 199 328</i>	<i>48,5 %</i>
Maksutuotot	81 602 954	44 491 713	54,5 %
Tuet ja avustukset	28 625 556	6 145 666	21,5 %
Muut toimintatuotot	15 969 190	219 303	1,4 %
Valmistus omaan käyttöön	1 585 689	666 587	42,0 %
Toimintakulut	-1 354 416 877	-689 117 526	50,9 %
Henkilöstökulut	-654 760 958	-331 774 810	50,7 %
Palvelujen ostot	-460 632 824	-235 469 777	51,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-132 720 149	-68 057 686	51,3 %
Avustukset	-26 494 260	-13 728 964	51,8 %
Muut toimintakulut	-79 808 686	-40 086 288	50,2 %
TOIMINTAKATE	-1 091 857 779	-574 354 560	52,6 %
Valtion rahoitus	1 139 377 884	591 437 886	51,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 765 500	-3 159 304	46,7 %
VUOSIKATE	40 754 605	13 924 021	34,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-38 593 430	-17 072 244	44,2 %
TILIKAUDEN TULOS	2 161 175	-3 148 223	-145,7 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	500 597	209 324	41,8 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 661 772	-2 938 899	-110,4 %

Toimintatuottojen kertymä tammi-kesäkuulta oli 43,7 % talousarviosta.

Toimintakulujen kertymä oli 50,9 % tammi-kesäkuulta.

Valtion rahoituksen jaksotuksessa on käytetty valtiovarainministeriön 3.3.2023 julkistamaa tietoa Pohjois-Savon hyvinvointialueen vuoden 2023 rahoituksesta. Valtion rahoitus on jaksotettu kirjanpitolautakunnan kunta- ja hyvinvointialuejaoston kesäkuussa 2023 antaman ohjeen mukaisesti.

Talouden ja toiminnan seuranta

Toimialakohtaisia vertailutietoja vuodelta 2022 ja aikaisemmilta vuosilta ei ole ollut käytettävissä. Pohjois-Savon hyvinvointialueella tehtiin vuoden 2023 alussa yli 20 liikkeenluovutusta, joten vertailutietojen tuottaminen on katsottu liian kalliiksi sekä liian paljon henkilöresursseja sitovaksi.

Toisen vuosineljänneksen aikana toiminnallisten tavoitteiden ja talouden seuraaminen on ollut haastavaa, mm. seurantajärjestelmien käytön oppimisessa on ollut haasteita. Hidasteena on ollut monen eri järjestelmän yhteensovittaminen ja potilasturvallisuuden säilyttäminen.

Toimialojen johtaminen on ollut vaativaa tarvittavien tietojen puuttumisen ja tietojärjestelmien lyhytaikaisen käyttökokemuksen takia. Lisäksi työvoiman liian vähäinen määrä on hidastanut hyvinvointialueen toiminnan käynnistämistä.

Pohjois-Savon hyvinvointialue yhteensä, sitovat tavoitteet, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot. 1-6/2023 te	Tot. %
Toimintatuotot	262 559	114 763	43,71 %
Toimintakulut	-1 354 417	-689 118	50,88 %
Toimintakate	-1 091 858	-574 355	52,60 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Investoinnit

INVESTOINNIT, 1000 €				
	TA 2023	Muutettu TA 2023*	TOT 2023 01 - 06	TOT %
Rakennusinvestoinnit	-42 380	-49 680	-15 044	30
Laiteinvestoinnit	-19 134	-22 389	-4 683	21
Sovellusinvestoinnit	-30 212	-19 657	-554	3
Osakkeet ja osuudet			-20	***
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-91 726	-91 726	-20 301	5

*) Aluehallitus 12.4.2023, 120 §

-raamisiirto sovellusinvestoinneista laite- ja rakennusinvestointeihin

Laiteinvestoinnit

Laiteinvestointeihin on hyväksytty vuodelle 2023 22,9 M€. Investointisuunnitelmaan alun perin hyväksytyistä laiteinvestoinneista noin 70 % on käynnistynyt eli investoinnit ovat joko kilpailutusvaiheessa tai hankittu. Vuodelle 2023 suunnitellut investoinnit pyritään toteuttamaan loppuvuoden aikana, mutta osa hankinnoista voi myös viivästyä seuraavalle vuodelle. Investointien läpivientiä vuoden 2023 aikana haastavat pitkät toimitusajat, viiveet kilpailutuksissa ja henkilöresurssipula.

Sovellusinvestoinnit

Investointisuunnitelmassa ICT investoinneille on vuodelle 2023 budjetoitu yhteensä 17 981 613 €. ICT investointeja on tammi-elokuussa 2023 käynnistetty yhteensä 4 457 048 € edestä. Hyvinvointialueen käynnistämiseen ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen liittyvät tehtävät ovat olleet ennakoitua laajempia. Tästä johtuen uusien ICMT hankkeiden ja investointien käynnistäminen on ollut hidasta.

Rakennusinvestoinnit

Rakennusinvestoinnit toteutuivat ensimmäisen puolen vuoden ajan pääosin suunnitellusti. Uusi Sydän -projektin 2-vaiheen uudisrakennus valmistui helmikuussa ja muutot uusiin tiloihin saatiin tehtyä suunnitellusti kevään aikana. Projektin 2-vaihe alitti tavoitebudjetin ja lisäksi vaihe palkittiin Rakennusteollisuuden Itä-Suomen yhteistyöllä onnistunut rakennushanke – johtoryhmän toimesta vuoden yhteistyöhankkeeksi. Uusi Sydän -projekti eteni suunnitellusti 3-vaiheen peruskorjaukseen, joka käynnistyi purkutöillä. Peruskorjausosan on tarkoitus valmistua syksyllä 2025. Osana Uusi Sydän -projektin kokonaisuutta aloitettiin perus- ja erityistason vuodeosastotoimintojen integraatiosuunnittelu. Tarkoituksena on edistää asiaa konkreettisiksi sijoittumissuunnitelmiksi loppuvuoden aikana. Uusi Sydän -projektin kokonaisuuteen liittyvä akuuttiosaston peruskorjauksen toteuttajien kilpailutus toteutettiin kesän aikana puitesopimustoimijoilla ja tarkoitus on aloittaa työt alkusyksyllä. Lainesairaalan rakennustyöt ovat edenneet sisävalmistusvaiheen töillä ja tilat valmistuvat keväällä 2024. Aluehallituksen 12.4.2023 käsittelyn mukaisesti vuoden 2023 rakennusinvestointien raami kasvoi 49 680 000 euroon johtuen Uusi Sydän ja Lainesairaala -projektien vuodelta 2022 siirtyneistä kustannuksista sekä vuokrahankeiden kalustamiseen ja varustamiseen liittyvistä kustannuksista.

Investointeja vastaavien rakennussopimusten osalta on edetty suunnitellusti. Siilinjärven pelastusaseman rakennustyöt ovat edenneet hyvin ja rakennus otetaan käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä. Varkauden pelastusasemahankkeen rakennustyöt on aloitettu kevään aikana, tarkoituksena että tilat valmistuvat alkusyksyllä 2024. Ikäihmisten palveluiden asumishankkeet Puijonlaaksoon ja Siilinjärvelle etenevät valmistelevilla suunnittelutöillä ja hankkeet on tarkoitus tuoda päätöksentekoon alkusyksystä. Perhe- ja vammaispalveluiden

asumishankkeet Varkauteen ja Siilinjärvelle etenevät valmistelevilla töillä, tarkoituksena on toteuttaa kilpailutukset hankkeiden toteuttajista loppusyksyn aikana. Investointisuunnitelman mukaisten rakennusten investointeja vastaavien sopimusten osalta sitoumuksia on tehty 6/2023 mennessä yhteensä 16,46 M€ Siilinjärven ja Varkauden pelastusasemien osalta. Aluehallituksen 12.4.2023 käsittelyn mukaisesti vuoden 2023 investointeja vastaavien rakennussopimusten raami kasvoi 49 680 000 euroon johtuen Puijonlaakson palveluasumis-hankkeen sopimusarvon muutoksesta.

PELASTUSINVESTOINNIT

INVESTOINNIT, 1000 euroa	TA2023	Tot 2023	1-6 Tot %
Laiteinvestoinnit	1 980	778	39,3 %
Sovellusinvestoinnit	80	0	0,0 %
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	2 060	778	37,8 %

Laiteinvestoinnit

Investointisuunnitelmaan alun perin hyväksytyistä laiteinvestoinneista noin 71 % on käynnistynyt tai toteutunut. Kilpailutus on käynnistetty 9 % osalta.

Kuopion säiliöauton alusta on tilattu, arvioitu toimitusaika Q1/2024, korityö toteutetaan välittömästi alustan valmistuttua. Säiliöauton arvioitu valmistuminen Q2/2024.

Sovellusinvestoinnit

Onnettomuuksien ehkäisy -sovellus on toteutumassa vuonna 2023.

1TA11 Konsernihallinto

Toiminta

Toimielinorganisaation osalta työskentely on käynnistynyt ensimmäisen vuosipuoliskon aikana täysimääräisesti. Toimielinorganisaatio käsittää aluevaltuuston ja aluehallituksen lisäksi lautakunnat (4), lautakunnan alaiset jaostot (3), jaostot (3), tarkastuslautakunnan ja muut vaikuttamistoimielimet. Toimielinten kokousten, iltakoulujen ja muiden tapahtumien määrä on suurempi kuin on suunniteltu, joihin ei ole osattu varautua talousarviovaiheessa. Lisäksi lautakunnan alaiset jaostot on perustettu vuoden vaihteessa, jotka käsittelevät yksilöasioita.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Toimielinorganisaation osalta talousarvioon on tullut oleellisia poikkeamia lisääntyneistä kokouksista, iltakouluista, muista tapahtumista ja palkkioista.

Viestintä- ja markkinointipalvelut

Pohjois-Savon hyvinvointialuetta tehtiin tutuksi alueen asukkaille viestintäkampanjalla vuodenvaihteessa. Kampanjalla kerrottiin hyvinvointialueen palveluista pääviestinä, että palvelut jatkuvat hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa tutuissa paikoissa tuttujen ammattilaisten kanssa, entisin yhteystiedoin ja puhelinnumeroin. Jokaiseen pohjoissavolaiseen kotitalouteen lähetettiin hyvinvointialueesta kertova julkinen tiedote. Kampanja näkyi heti vuoden alussa Savon Median sanomalehtien koko etusivun ilmoituksina (Savon Sanomat, Warkauden lehti, Iisalmen Sanomat) sekä Pohjois-Savon alueen paikallislehdissä puolikkaan etusivun ilmoituksina. Savon Sanomissa oli ensimmäisten viikkojen aikana verkkobanneri. Lisäksi kampanja näkyi animaatioina Savon linjan bussien infonäytöillä ja Savon Median omistamilla info-screeneilla julkisissa kaupunkitiloissa. Myös Savon Aallot -radiokanavilla oli mainos. Kampanja näkyi myös hyvinvointialueen sosiaalisen median kanavissa.

Henkilöstö toivotettiin tervetulleeksi hyvinvointialueen työntekijöiksi jokaiselle työntekijälle kotiin lähetetyllä kirjeellä. Kirjeessä oli hyvinvointialuejohtaja Marko Korhosen tervehdys ja taiteilija Petteri Tikkasen piirtämä sarjakuva hyvinvointialueuutuksesta. Henkilöstön hengen nostattamiseksi kuvattiin humoristinen Tyyne- video, jossa Tyyne-niminen sote-sketsihahmo vieraili tapaamassa hyvinvointialuejohtajaa ja hyvinvointialueen eri työntekijöitä. Video julkaistiin Pulssi-intrassa ja sosiaalisessa mediassa. 12.1. järjestettiin koko henkilöstölle avoin infotilaisuus, jossa hyvinvointialuejohtaja Marko Korhonen kertoi siirtymisestä hyvinvointialueelle. Henkilöstöjohtaja Mari Antikainen kertoi yhteistoimintamenettelyn aloittamisesta.

Sisäisen viestinnän tehostamiseksi alkuvuonna julkaistiin jokaisen työntekijän sähköpostiin lähetettävää Henkilöstön uutiskirjettä joka viikko, vuodenvaihteen tienoilla uutiskirje julkaistiin joka päivä. Maaliskuussa siirryttiin julkaisemaan uutiskirjettä kahden viikon välein. Uutiskirjetyökalua on kehitetty ja luotu hyvinvointialueen brändin mukaiset uutiskirjepohjat. Työkalun on ottanut käyttöön jo useampi hyvinvointialueen yksikkö, projekti tai hanke.

Alkuvuonna toteutettiin Ikäkeskuksen neuvontapalveluista kertova kampanja. Savon Median lehdissä oli osittuja mainos sekä Savon Sanomissa julkaistiin advertoriaali, johon oli haastateltu työntekijöitä ja asiakkaita. Kampanja näkyi myös hyvinvointialueen sosiaalisen median kanavissa. Ikäkeskuksen neuvonnalle teetettiin myös esitteitä, julisteita ja roll-uppeja.

Hyvinvointialueen uusien pshyvinvointialue.fi-verkkosivujen palvelusisältöjen, hallinnon sisältöjen ja asiakkaiden ohjeiden sisällöntuotanto jatkui kesään 2023 saakka. Palvelukanavien osoite- ja muiden yhteystietojen muutoksen jatkuivat lukuisina, ja näitä tietoja päivitettiin verkkosivulle. Verkkosivujen kehittämisen jatkoprojekti käynnistyi keväällä, ja siihen liittyvä korjaus- ja kehitystöitä on toteutettu sivuilla toiminnallisuuksien ja tietojen löydettävyyden parantamiseksi. Loppukevästä käynnistettiin lisäksi erilliset hankintaprosessit sivuston sisäisen hakutoiminnon ja hyvinvointialueen toimipaikkojen ulkoisen verkkolöydettävyyden parantamisen osalta.

Pulssi-intran sisällöntuotanto ja kehittäminen on ollut aktiivista koko ensimmäisen vuosipuolikkaan ajan. Pulssiin rakennettiin alkuvuoden aikana omia kokonaisuuksiaan eri aihealueille ja sisällöntuottajien hallinnointia on kehitetty. Pulssin sisältöjä on ryhmitelty uudelleen ja päänavigaatiota on yksinkertaistettu selkeyttämään tietojen löydettävyyttä. Intran kehittämisen jatkoprojektissa on otettu käyttöön sisällöltään vapaamuotoisempi Olohuone osana henkilöstöviestintää. KYSin sähköisten työtilojen siirtoa työyksikkösivuiksi uuteen Sharepoint-ympäristöön on valmisteltu yhteistyössä Istekin ja alihankkija Advanian kanssa.

Hyvinvointialueen mediajakelupalvelu otettiin käyttöön tammikuussa 2023 ja palveluun työstettiin hyvinvointialueen tiedotepohja. Hyvinvointialueen mediaseuranta otettiin käyttöön vuodenvaihteessa ja sen hakulausekkeiden toimivuutta on kehitetty alkuvuoden ajan. Hakulausekkeiden kehittäminen jatkuu.

Hyvinvointialueen sosiaalisen median kanavia kehitettiin ja yhdenmukaistettiin brändi-ilmeen mukaiseksi. Hyvinvointialueen piirissä toimivien yksiköiden omia sosiaalisen median kanavia opastettiin kertomaan siirtymisestä hyvinvointialueelle sekä uudistamaan ilmeensä hyvinvointialueen brändin mukaiseksi. Viestintä laati sosiaalisen median linjauksen ja erilaisia someohjeistuksia. Sosiaalisen median seurantatyökalu otettiin käyttöön. Vuoden alussa haettiin hyvinvointialueen some-lähettiläitä kertomaan työstään some-kanaviin.

Hyvinvointialueen uusi yhteinen kuvapankki otettiin käyttöön. Valokuvaajat ovat kuvanneet uutta kuvitusta hyvinvointialueen brändi mukaisesti ja suunnitelmallinen työ valokuvien osalta jatkuu.

Hyvinvointialueen brändin kehittämiseksi on käynnistetty jatkoprojekti, jossa mm. kirkastetaan brändi-ilmettä, muotoillaan brändiviestejä ja kehitetään erilaisia viestinnällisiä tiedostopohjia. Kehitystyön pohjaksi tehtiin selvitystyö siitä, mikä meillä on brändin osalta jo kunnossa ja mikä vaatii jatkokehittämistä.

Rekrytointimarkkinointia on toteutettu yhteistyössä rekrytointiyksikön kanssa. Kesätyöpaikoista tiedotettiin sosiaalisessa mediassa. Lisäksi on kirkastettu viestejä eri kanavissa, jatkokehitetty urasivustoa ja oltu mukana suunnittelemassa tapahtumanäkyvyyttä.

Perusterveydenhuollon osalta on yhtenäistetty ja kehitetty terveystietopalveluiden maksetut ilmoitukset Pohjois-Savon alueen paikallislehdissä.

Lisäksi viestintä on julkaissut lukuisia verkkosivu- ja mediatiedotteita, sisäisiä uutisia Pulssi-intrassa ja erilaisia sosiaalisen median sisältöjä.

Sisäinen tarkastus

Aluehallitus hyväksyi 16.1.2023 § 13 sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja 27.2.2023 § 63 sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa.

Vuosisuunnitelmansa mukaisesti sisäinen tarkastus on suorittanut tarkastus- ja arviointitehtäviä huomioiden toimintojen alkaminen palvelutuotannossa 1.1.2023. Aluehallitus hyväksyi 29.3.2023 § 108 sisäisen tarkastuksen valmistelemansa sisäiseen ilmoituskanavaan liittyvän menettelytapaohjeen. Hyvinvointialueen sisäiseen ilmoituskanavaan tehdyt ilmoitukset tulevat sisäisen tarkastuksen yksikköön.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aluevaltuusto on 30.5.2022 § 80 hyväksynyt Pohjois-Savon hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Aluehallitus on 19.12.2022 § 405 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen. Aluehallitus on 24.4.2023 §139 hyväksynyt hyvinvointialueen sisäisen valvonnan suunnitelman vuodelle 2023.

Hyvinvointialueen organisaation rakentaminen on edennyt eritahtisesti toimialoilla. Riskiperusteisesti tarkasteltuna tavoitteena on edetä ensin Työn vaarojen ja riskien arvioinnin kautta kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan. Riskienhallintajohtaja aloittaa elokuussa 2023. Henkilöstöressurssin vahvistaminen edistää riskienhallinnan toimeenpanoa.

Lisäksi valvontatarkastajien määrää on lisätty vaiheittain vuoden aikana ja syyskuussa tarkastajien määrä tulee olemaan kymmenen. Hyvinvointialueen valvonnan resursseihin vaikuttaa valtion valvonnan tehostaminen sekä vaatimusten kasvaminen.

KONSERNIHALLINTO SITOVAT TAVOITTEET, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	0	9	0,00 %
Toimintakulut	-3 455	-2 386	69,05 %
Toimintakate	-3 455	-2 377	68,80 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

1TA12 Hallintopalvelut

Toiminta

Yleishallinnon osalta ensimmäinen vuosipuolisko on käynnistynyt suunnitelmallisesti haasteista huolimatta. Asianhallinnan ja kirjaamon merkitys on korostunut hallinnon keskeisenä toimintona ja toimijana. Ison organisaation yhteisten toimintatapojen, ohjeiden ja käytänteiden luominen ja jalkauttaminen vie aikaa. Asianhallintajärjestelmään on kirjattu ensimmäisen vuosipuoliskon aikana noin 12 000 asiaa, joista osa on sopimuksia ja osa vanhoja siirtyneitä asioita. Keskimäärin kirjaamo kirjaa noin 1000 asiaa / kuukausi. Kirjaamon toiminta on ollut edelleen ajoittain pahasti ruuhkaantunut kuluneen vuosipuoliskon aikana. Keskeiset syyt: resurssien puute, vanhat siirtyneet asiat, tiedon puute. Tämä puolestaan on aiheuttanut viivettä hallinnollisiin prosesseihin ja asioiden käsittelyyn.

Arkistojen osalta toiminta on säilynyt ennallaan. Huomiona, että tietopyyntöjen määrä on edelleen varsin suuri. Viranhaltijapäätösten osalta tehty sisäinen tarkastus helmikuussa sekä toukokuussa. Tarkastuksen myötä viranhaltijapäätösprosessi on parantunut merkittävästi.

Johtuen asianhallinnan ja kirjaamon ruuhkautumisesta sähköisen asioinnin kehittämistä ei ole pystytty edistämään sovitusti.

Toimielinsihteerirekrytoinnit eivät ole edelleenkään tuottaneet toivottua tulosta. Toimielinsihteerin (1) lisäksi toimialojen johdon assistentit ovat toimineet toimielinsihteerinä kuluneen kauden.

Oikeudellisten palveluiden toiminta on käynnistynyt ja ollut suunnitelmallista. Erityisiä haasteita ei ole havaittu. Oikeudellisissa palveluissa työskentelee neljä (4) lakimiestä, tietosuojavastaava ja kaksi tietosuoja-asiantuntijaa.

Kiinteistöhallinnon ensimmäinen puolivuotta on keskittynyt suuren toimitilojen määrän ja kunnilta siirtyneiden rakennushankkeiden haltuunottoon sekä toimintatapojen kehittämiseen. Toimitilojen vaihteleva kunto, tulleet toimitilojen muutos- ja lisäystarpeet sekä useat samanaikaisesti käynnissä olevat rakennushankkeet ovat sitoneet suunniteltua enemmän resursseja, joiden riittävyys on ollut ajoittain haasteena. Toimitiloihin liittyviä sähköisiä palvelupyynnöitä on tullut kiinteistöhallintoon tammi-kesäkuun aikana yhteensä 3200 kappaletta, joka on keskimäärin yli 500 palvelupyynnöitä kuukaudessa. Sisäilmaan liittyviä ilmoituksia on tullut alueelta noin 150 kappaletta. Palvelutoimialoilta tulleista toimitilojen muutos-/lisäystarpeista on lähdetty toteuttamaan vain kriittisimmät, joista suurimmat ovat olleet kustannuksiltaan mittavia. Vuokrasopimukset kuntien kanssa on saatu allekirjoitettua sekä sisäisen ja ulkoisen vuokralaskutusten integraatiot toimimaan kesän aikana. Vuokrien laskutus tapahtuu elokuussa 2023. Kiinteistöhallintoon tulevan suuren laskumäärän vuoksi niiden tarkastamisessa on ollut ensimmäisen puolen vuoden aikana haasteita.

Hankinta- ja tukipalvelujen toiminta on ensimmäisen vuosipuoliskon aikana tarkoittanut laajaa erilaisten toimintakulttuurien haltuunottoa. Tärkein tehtävä on ollut mahdollistaa ja tukea hyvinvointialueen kaikkien toimialojen toimintaa ja aloittaa hyvinkin erilaisten toimintaprosessien yhdenmukaistaminen. Tätä varten käytössä olevien lähtötietojen hajanaisuus ja osin myös niiden puute on haastanut tätä tehtävää, mutta määrätietoisuuden ja osaavan henkilöstön avulla työssä on edetty hienosti. Erilaisten ohjeistuksien päivittämistä ja prosessien kuvaamista on jatkettu ja samalla on ajantasaistettu hankinta- ja tukipalvelujen työkaluja. Hyvinvointialueelle siirtyneiden sopimusten kokonaisuutta täydennetään palvelemaan hyvinvointialueen tarpeita. Tukipalveluissa tehtäviä on haltuun otettu ja lähdetty linjaamaan tiiviissä yhteistyössä käyttäjäyksiköiden ja palvelua operatiivisesti tuottavien omien palveluyksiköiden sekä Inhouse -yhtiöiden kanssa. Työ on pitänyt sisällään merkittävän määrän sopimus- ja ohjekokonaisuuksien määrittämistä ja päivittämistä, mikä työ jatkuu edelleen.

Olenaiset poikkeamat talousarvioon

Yleishallinnon ja oikeudellisten palveluiden_osalta ei oleellisia muutoksia talousarvioon.

Kiinteistöhallinnon talousarvioon on tullut olennaisimpina poikkeamina palvelujen ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden osalta nousua pääosin energiakustannusten noususta ja Maakuntien tilakeskus Oy:n palvelumak-
susta johtuen yhteensä n. 1 M€. Vuokratkustannusten nousua on tullut talousarviovaiheessa karsittujen tilojen
vuokratkustannuksista, vapaaehtoisten kuntayhtymien ja Kysterin siirtyvien sopimusten nousseista kustannuk-
sista aluehallituksen 14.11.2022 päätöksen mukaisesti, siivouksien sisällyttämisestä vuokrasopimuksiin ja kiin-
teistöhallinnon maksettavaksi sekä kiinteistöveron nousun takia yhteensä n. 4–5 M€. Kokonaisuudessaan kiin-
teistöhallinnon ennuste ylittää talousarvion em. perusteiden n. 5–6 M€.

Hankinta- ja tukipalveluiden oleelliset poikkeamat talousarvioon liittyvät siihen, että hankintapalveluihin työl-
listyneiden aikaisemmin sijoittamattomien henkilöiden palkkojen osuus ei näy TA23 kuluissa. Toisen kvartaalin
osalta ei vielä ole käytettävissä Inhouse -yhtiöiden toteumaa, mutta toimintalukujen perusteella oletuksena on,
että osassa palveluita on kysyntä ollut hyvinvointialueelta suurempaa, kuin mitä talousarvio ja toimintasuunni-
telmassa on arvioitu. Muutokset liittyvät hyvinvointialueen lisääntyneisiin suoritteisiin, mikä kompensoi kulujen
lisääntymistä myös kasvavilla toimintatuotoilla.

HALLINTOPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 euroa

	1TA12			1PA121			1PA122			1PA123			1PA124		
	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	7 209	1 023	14,19 %	0	0	***	0	0	***	7 209	1 023	14,19 %	0	0	***
Toimintakulut	-95 880	-47 459	49,51 %	-2 601	-955	36,70 %	0	-297	***	-91 993	-44 893	48,80 %	-1 267	-1 314	103,76 %
Toimintakate	-88 651	-46 436	52,38 %	-2 601	-955	36,70 %	0	-297	***	-84 783	-43 870	51,74 %	-1 267	-1 314	103,76 %

Sitovat tavoitteet ovat ukoisia tuottoja ja kuluja.

1TA13 Henkilöstöpalvelut

Toiminta

Keskitettyt sijaishallinnan palvelut

Keskitettyissä sijaishallinnan palveluissa painopisteenä on ollut hyvinvointialueelle siirtyneiden henkilöstövuokraussopimusten (useita kymmeniä, kunnista siirtyneitä) selvitystyö, sisäisten tilausprosessien kehittäminen yhteistyössä palvelutuotannon kanssa ja kriteeristön valmistelu tulevaa vuokratyövoiman kilpailutusta varten. Tämän selvitystyökokonaisuuden tuloksena syntyy tarkentunut arvio vuoden 2024 henkilöstövuokrauksen tarpeesta ja kustannusrakenteesta. Yhteistyössä palvelutuotannon edustajien kanssa on päivitetty jaetun johtamisen käsikirja, joka ohjaa sisäisen sijaistyövoiman ja ostettavan vuokratyövoiman käytänteiden yhtenäistämistä. Hoito- ja hoivatyön henkilöstön rajallinen saatavuus on lisännyt vuokratyövoiman käyttöä ja kohdentanut esihenkilöiden työn sisältöä aikaisempaa enemmän rekrytointiprosesseihin. Keskitettyissä sihteeripalveluissa on selvitetty hallinnollisten sihteerien työtehtäviä ja resurssoinnin kohdentamista niin, että palvelut vastaisivat toimialojen tarvetta. Perehtyminen sovittuihin työtehtäviin on vielä osittain kesken johtuen työntekijävaihdoksista ja muuttuneista työtehtävistä.

Työhyvinvointiyksikkö

Työhyvinvoinnin, työsuojelun ja työkykyjohtamisen organisaatorakenteet on vahvistettu ja ne ovat toiminnassa. Työkykyjohtamisen sovellus Aino Health on otettu käyttöön 1.4.2023 alkaen yhdessä työterveyshuollon kanssa. Aino Health tukee kaikkien esihenkilöiden aktiivisen tuen -mallin mukaista työkykyjohtamista ja sairauspoissaoloihin puuttumista suunnitelmallisesti. Työkykyprosessien varhaiseen puuttumiseen on saatu tällä parannusta. Järjestelmän tilastojen mukaan n. 65 % esihenkilöistä hoitaa järjestelmään työhyvinvointikeskustelut määräaikaisten puutteissa. Vastaavasti 35 % esihenkilöistä ei reagoi tehtäviin ajoissa, joten tavoitteellisen työhyvinvointiajohtamisen toimintatapojen yhdenmukaistamista jatketaan.

Esihenkilöiden työkykyjohtamista on tuettu myös järjestämällä touko-kesäkuussa yhdenmukaisista työkykyjohtamisen käytännöistä kaikille esihenkilöille suunnattu soveltuvan ja työkykyjohtamisen koulutuspäivä (osallistuminen oli velvoittava).

Henkilöstön kehittämispalvelut

Henkilöstön kehittämiseen ja kouluttamiseen on panostettu edelleen, infoja yleisistä asioista järjestetään säännön mukaisesti. Henkilöstön kehittämissyksikössä on otettu käyttöön henkilöstön kehittämistä tukeva sovellus (OSS), jota on hyödynnetty täydennyskoulutusten seurannassa. OSS-sovellusta on käytetty apuna myös työurakeskustelujen toteuttamisessa. OSS-sovelluksen käyttöönotto ja kehittäminen jatkuu edelleen. Samalla myös verkko-oppimisympäristön integraatiot ovat mahdollistaneet verkkokurssisuuritusten siirtymisen koulutusrekisteriin. Verkkokurssien kehittämistyötä jatketaan edelleen. Perehtymisen tukijärjestelmän kilpailutus päättyi 11.4.23, mutta tarjouspyyntöön ei tullut tarjouksia. Tämän vuoksi pyritään tuottamaan väliaikainen ratkaisu. Jatkotoimet tähän liittyen ovat syksyllä 2023 yhteistyössä HR-yksikön, hyvinvointialueen tietohallinnon ja Istecki Oy:n kesken. Täydennyskoulutuksessa keskeiset painopisteet ovat olleet ICT-osaamisen, kliinisen osaamisen, johtamisen, HR-osaamisen sekä valmentavan ja työkykyjohtamisen koulutusalueissa. Lisäksi monialaiset kehittämiss ryhmät ovat aloittaneet strategian mukaisesti kehittämistoimenpiteiden valmistelun. Koulutuspäiviä alkuvuoden aikana oli yhteensä 13 125 päivää. Keskimäärin 1 koulutuspäivä jokaista hyvinvointialueen työntekijää kohden. Tavoite koulutuspäivien suhteen olisi, että jokainen hyvinvointialueen työntekijä suorittaisi vähintään 3 täydennyskoulutuspäivää kalenterivuodessa ammattitaidon ylläpitämiseksi.

Rekrytointiyksikkö

Rekrytointipalveluissa KuntaRekry-sovelluksen käyttöä on laajennettu rekrytoinneissa ja sijaisuuksien hallinnassa, ja järjestetty sekä sovelluksen käyttöön liittyvää koulutusta että rekrytointiprosessien hallintaan liittyvää koulutusta. Kansainvälisen rekrytoinnin valmistelutyö on edennyt kilpailutuksen suunnitteluun koko YTA- alueella. Rekrytointimarkkinoinnin kehittämistä on aloitettu yhteistyössä hyvinvointialueen viestintäyksikön kanssa. Rekrytointipalveluista on myös osallistuttu veto- ja pitovoimatyöryhmissä tehtävään kehittämistyöhön henkilöstösaatavuuden parantamiseksi.

Työsuojeluyksikkö

Työsuojeluorganisaatio on vahvistettu ja työsuojeluasiantuntijat toimivat hyvinvointialueen viidellä eri toimialueella. Työsuojelun toimintamallit on saatu toimimaan seuraavasti: työturvallisuus vaaratapahtumien ilmoittaminen HaiPro-järjestelmän kautta, vakuutusyhtiöyhteistyö koskien työturvallisuusvahinkoja ja niiden ilmoittamista, riskienarviointi Granite- riskienarviointijärjestelmän avulla, kemikaalirekisteri Eco-Onlinen avulla, yhteistyö- ja työsuojeluryhmien organisointi. Lisäksi on organisoitu työsuojeluyhdyshenkilö yksiköihin. Lisäksi on kehitetty yhteistyötä työsuojeluvaltuutettujen ja työsuojeluasiantuntijoiden välillä, koska työsuojeluasiantuntijat ovat olleet täysin uusi toimijaryhmä perinteisellä työsuojelualueella. Säännölliset tapaamiset työhyvinvointipalveluiden sekä turvallisuuspalveluiden kanssa ovat olleet tärkeitä rajapintatyön vuoksi. Sisäilma-asioissa on säännöllinen kontakti hyvinvointialueen sisäilma-asiantuntijaan. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa toteutuu pääasiassa työpaikkaselvitysten kautta. Yhteistyö aluehallintoviraston kanssa toteutuu pääasiassa työsuojelutarkastusten yhteydessä tai vakavien työtaturmien tutkinnoissa. Työsuojelun toimintaohjelman valmistuminen heti vuoden vaihteessa oli tärkeää, koska ohjelmassa määritellään mm. työsuojelun toimintakenttä ja mitä työsuojeluun kuuluu. Tämä tullaan päivittämään heti vuodenvaihteessa. Hyvinvointialueen työsuojelutoimikunnan toiminnan aloittaminen on ajoitettu syyskaudelle 2023. Työsuojeluvaaalien kautta tulee työsuojeluun kolme uutta kokoaikaista, sekä yksi osa-aikainen työsuojeluvaltuutettu. Lisäksi vaalien avulla on täydennetty varavaltuutettuja.

Palvelussuhdeyksikkö

Palvelussuhdeyksikön tiimi on organisoitunut ja tekee tiivistä yhteistyötä Monetran kanssa palvelussuhde- ja palkkausprosessien kehittämiseksi. Palkkaharmonisaatiota varten on valmistelu alkanut. Henkilöstöhallinto on järjestänyt mm. koulutuksia palvelussuhdeasioista ja koulutukset tulevat jatkumaan säännönmukaisina ympäri vuoden. HR-järjestelmien kehittäminen jatkuu, HR-raportointi on saatu käyttöön henkilöstöhallinnolle, raportoinnin käyttöönottoa johdolle valmistellaan edelleen. Palvelussuhdeyksikön henkilöstöresurssit ovat vähäiset työmäärään nähden, palvelut ovat olleet ruuhkautuneita ja vastausajat pitkiä. Palkanlaskentapalveluja tuotetaan yhteistyössä Monetran kanssa, jossa prosessien kehittämisen tarpeita on havaittu. Alle 13pv keikkalaisten palkanmaksussa on ollut pitkiäkin viiveitä, tähän prosessiin on erityisesti kiinnitetty huomiota ja etsitään ratkaisua, miksi keikkalaisten palkanmaksu viivästyy.

Valmistelut palkkaharmonisaatiota varten ovat alkaneet. 1.6.2023 lukien jaetaan virka- ja työehtosopimusten määräysten mukaisesti järjestelyerää ja kehittämisestä, jolla palkkoja yhdenmukaistetaan kriittisissä ammatiryhmissä. Henkilöstöpalvelujen toimialalla valmisteltu henkilöstön voimavarat- ja työn tuottavuusohjelman strateginen työ on alkanut yhteistyössä konsulttien kanssa.

HENKILÖSTÖPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	5 875	3 139	53,00 %
Toimintakulut	-110 799	-64 273	58,00 %
Toimintakate	-104 924	-61 134	58,00 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Yleiskuva

Tammi-toukokuun toteuman perusteella tehdyn ennusteen mukaan, toimintakulut tulevat ylittymään noin 28 M€, josta keskitetyn sijaishallinnan henkilöstökulujen osuus on noin 26 M€ ja vuokratyövoimaostojen osuus noin 5,2 M€. Keskitettyjen sihteeripalvelujen henkilöstökuluja koskeva määräraha tulee vastaavasti alittumaan noin 2,8 M€. Vuokratyövoimaostojen määräraha on arvioitu kuntien ilmoitusten perusteella arviona ja koska työvoimaa ei ole ollut saatavilla riittävästi, on toimialoille jouduttu ohjaamaan henkilöstöä vuokratyövoimana. Hyvinvointialueelta arvioidaan puuttuvan noin 200 hoitoalan henkilöstöä tällä hetkellä, joka näkyy ostopalveluiden ylityksenä (palkkamäärärahat henkilöstön osalta ovat toimialoilla).

Ostopalveluiden osalta käytännössä vuokratyövoimaan varattu määräraha on jo vuodelta 2023 käytetty. Määräraha on arvioitu kuntien ilmoituksen perusteella arviona ja koska työvoimaa ei ole saatavilla, on toimialoille ohjautunut henkilöstöä vuokratyövoimana.

Henkilöstötunnusluvut

Organisaatiossa ZNimi	Henkilöiden määrä	Teoreettinen työpanos HTV	Palkattomat poissaolot HTV	HTV	Poissaolopäivät kalenteripäivinä	Poissaolot nettotyöpanoksena	Sairauspoissaolopäivät kalenteripäivinä	Sairauspoissaolot nettotyöpanoksena
Kohdistumattomat	36	8	0	7	359	2	99	1
Hallintopalvelut	87	42	3	40	2 147	12	648	4
Henkilöstöpalvelut	887	441	49	391	31 236	173	9 504	53
* Henkilöstöhallinto	76	32	2	30	1 637	9	359	2
* Keskitetty palvelut	811	409	47	361	29 599	164	9 145	51
HVA Konsernihallinto	32	15	0	15	615	3	82	0
Ikäntyvien palvelut	3 487	1 635	155	1 480	129 137	713	39 113	216
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	823	231	47	184	13 285	73	2 936	16
Perhe- ja vammaispalvelut	1 406	683	68	615	49 560	274	14 058	78
Strategia- ja kehittäminen	185	94	7	87	4 106	23	466	3
Talouspalvelut	104	48	1	47	2 172	12	599	3
Yleisten palvelujen toimiala	6 227	3 069	414	2 655	234 024	1 293	50 992	282
Total	13 219	6 265	743	5 523	468 546	2 589	119 368	659

*korjattu 25.7.2023

Kuva: Henkilöstö htv ja poissaolot toimialoittain 6/2023

Henkilöstöpalvelujen henkilöstömäärä 1-6kk keskimäärin on 887 henkilöä, joista 811 henkilöä kuuluu Keskitettyyn sijaishallintaan eli akuutin sijaishallinnanhenkilöstö, hallinnolliset sihteerit, osastonsihteerit ja tekstinkäsittelijät sekä keskitetyn palvelujen hallinnon henkilöstö. Keskitetyn sijaishallinnan sijaistyövoiman henkilöstömäärä ja työpanos kirjautuu tilastoissa siihen yksikköön, jossa työ tehdään.

Henkilöstöhallinnon, eli palvelussuhdepalvelut, rekrytointi, työhyvinvointi, työsuojelu sekä henkilöstön kehittämispalveluiden henkilöstömäärä on ollut 76 henkilöä, joista 35 henkilöä on työsuojeluvaltuutettuja ja

luottamusmiehiä, joidenka työpanos kirjautuu työsuojeluun. Puhtaasti työnantajan henkilöstöhallinnossa on näin ollen 41 henkilöä.

Keskitetty sijaishallinta

	Henkilöstön määrä	Teoreettinen työpanos HTV	Palkattomat poissaolot HTV	HTV	Poissaolopäivät kalenteripäivinä	Poissaolot nettotyöpanoksena	Sairauspoissaolo päivät kalenteripäivinä	Sairauspoissaolot nettotyöpanoksena
	8	0		0				
Hallintopalvelut	1	0		0				
Henkilöstöpalvelut	13	6	0	6	411	2	60	0
Ikääntyvien palvelut	768	278	9	269	14 021	77	5383	30
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	36	13	0	12	358	2	138	1
Perhe- ja vammaispalvelut	59	26	3	23	2 245	12	345	2
Strategia- ja kehittäminen		0	0	0	5	0	1	0
Yleisten palvelujen toimiala	1 026	403	39	364	29 930	165	7392	41
Total	1 909	726	52	674	46 970	260	13319	74

Kuva: Keskitetyn sijaishallinnan hoiva- ja hoitohenkilöstön henkilöstömäärän kohdentuminen toimialoittain 6/2023

Keskitetty sijaishallinta, joka ei sisällä akuuttia varahenkilöstöä, on tuottanut toimialoille yhteensä 674 htv palvelua 1-6kk aikana. Keskimäärin henkilöstömäärä on ollut 1909, joista 1460 vakituisia (76,44 %) ja 450 määräaikaisia (23,56 %). Eniten palvelua on tuotettu yleisten palvelujen toimialalle 364 htv sekä Ikääntyvien palveluiden toimialalle 269 htv.

Keskitetyn palvelun sairauspoissaolomäärät ovat olleet tavanomaisia. Sairauspoissaolopäivät/henkilö on keskimäärin ollut 6,98pv/hlö ja sairauspoissaoloprosentti 4,8 %. Yleisimmät syyt poissaoloihin on sairauspoissaolot ja perhevapaat. Myös opintovapaita käytetään runsaasti, 5729 kalenteripäivää.

Keskitetyn sijaishallinnan toiminta-ajatus perustuu pitkäaikaisten sijaisuuksien täyttöön joko vakituisilla sisäisillä sijaisilla tai määräaikaisilla sisäisillä sijaisilla.

Akuuttisijaishallinnan (ns. varahenkilöstö) määrä keskitetyissä palveluissa on ollut 318hlö ja akuutinsijaishallinnan työpanosta on tuotettu 145 htv 1-6kk aikana eri toimialueille. Akuutinsijaishallinnan työpanos ei kohdistu tilastoissa siihen yksikköön missä työ tehdään vaan keskitetyn palvelun kustannuspaikalle. Akuuttisijaishallinnan toiminta eroaa keskitetystä sijaishallinnasta siten, että akuutinsijaishallinnan henkilöille suunnitellaan työvuoro ns. omaan kiinnitysyksikköön, mutta he ovat käytettävissä koko toimialueen työvuoroihin äkillisten sijatarpeiden täyttämiseen varausten perusteella. Akuuttisijaishallinta tuottaa myös lyhytaikaisten keikkalaisten, joiden palvelussuhde on alle 13pv resurssointia lyhytaikaisiin sijaisuuksiin.

1TA14 Talouspalvelut

Toiminta

Talouspalveluiden toiminta hyvinvointialueella vuoden 2023 toisella neljänneksellä rinnastuu uuden, varsin suuren organisaation perustamiseen. Työmäärä on ollut suuri ja täynnä haasteita. Merkittävä osa taloushallinnon esihenkilöistä joutui valmistelemaan luovuttavien organisaatioiden vuoden 2022 tilinpäätöksiä ja toimintakertomuksia, mikä rasitti henkilöstöä ja viivästytti hyvinvointialueen käynnistämistä. Vuonna 2022 varsin myöhään tapahtuneet rekrytoinnit hidastivat organisaation käynnistämistä vuoden 2023 alussa. Yli 20 organisaation yhteen liittäminen on koetellut henkilöstön voimavaroja. Kaikista haasteista huolimatta kehitystä on tapahtunut.

Taloushallinnossa aloitettiin kesäkuussa 2023 selvitys työtapojen ja ict-ohjelmien kehittämiseksi. Selvityksessä on järjestetty työpajoja ja haastatteluja toimialojen johdolle ja asiantuntijoille. Työpajoissa on käyty läpi taloushallinnon nykytilaa, asiakaspalautetta ja kehittämistarpeita. Selvitys toimii pohjana toimintatapojen ja ict-järjestelmien kehittämiseksi. Kehittämistoiveita on tullut mm talousarvion laadintaan.

Talouspalvelut

Hyvinvointialueella oli alkuvuoden aikana haasteita ostolaskujen käsittelyssä. Haasteet ovat johtuneet uusista laskujen käsittely käytännöistä, suuresta massasta sekä uusista laskujen käsittelijöistä. Ostolaskujen kierto on selkeytynyt, kun laskujen käsittelijät on saatu nimettyä ja rondon käyttö- ja tiliointi koulutusta pidetty. Eräänneiden laskujen määrä on pienentynyt huomattavasti alkuvuoteen verrattuna. Effector -laskujen käsittelyssä on ollut haasteita, mutta tilanne on korjaantunut henkilöresurssia lisäämällä. Syksyn aikana Effector ostolaskuliittymään ollaan tekemässä muutoksia, jotta käsittely olisi jouhevaa.

Henkilöresurssit on nyt pystytty kohdentamaan hyvinvointialueelle kokonaan, kun luovuttajaorganisaatioiden työt jäivät pois. Uusien rekrytointien myötä työn määrä on tasoittunut ja olemme pääsemässä normaaliin työrytmiin.

Sosiaalirahoitustiimi

Täydentävän toimeentulotuen päätöksissä on pysytty lain mukaisissa käsittelyajoissa. Välitystiliasiakkaiden määrät ovat pysyneet lähes alkuvuoden tasossa. Lasten itsenäistymisvarat on siirretty lasten pankkitileille luovuttajaorganisaatioista annettujen saldojen mukaisesti ja perheoikeudellisen yksikön toimistotyö on käynnistynyt. Korvaukset kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä on haettu ajalta 1.1 - 31.5.2023. Resurssointia kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisten kustannusten korvausten hakemiseen valmistellaan.

Henkilöstöä on rekrytoitu myönnettyjen täyttölupien mukaisesti, mutta henkilöstön eläköitymiset ja osin myös henkilöstön saatavuuden vaikeudet ovat tuoneet haasteita työtehtävien hoitamiseen ja henkilöstön jaksamiseen. Haasteita on tuonut myös kolmen eri järjestelmän käyttö. Alkuvuoden työkuormasta ollaan kuitenkin pääsemässä normaaliin prosessiin.

Laskutusyksikkö

Talouspalveluiden laskutukseen siirtyneiden työtehtävien määrä on ollut suuri. Siirtyneissä henkilöstöresursseissa ja työmäärässä on ollut epäsuhta. Tehtäväjärjestelyjä on tehty sitä mukaa, kun laskutusyksikön tehtävät ovat selkiytyneet. Haasteita on ollut etenkin sosiaalihuollon asiakaslaskutuksessa. Laskuttajat eivät ole saaneet palvelutuotannosta kaikkia tarvittavia tietoja tai ne ovat olleet puutteellisia. Hyvinvointialueelle siirryttäessä laskutuskäytäntöihin on tullut uusia toimintatapoja, jotka ovat vaikuttaneet henkilökunnan työtehtäviin ja käytettäviin tietojärjestelmiin. Järjestelmien käyttöönotto palvelutuotannossa on viivästynyt ja näin ollen laskutusta ei ole voitu tehdä ennen kuin asiakkuudet järjestelmiin on luotu.

Terveydenhuollon asiakaslaskutus on pääsääntöisesti ajantasaista, mutta sosiaalihuollon asiakaslaskutuksessa viivettä on edelleen mm. erityisasumispalveluiden laskutuksessa.

Rekrytointeja on tehty kevään ja kesän aikana ja näistä resurssit on kohdennettu laskutuksiin, joissa on ollut viiveitä. Lisäksi aluehallitus on perustanut kesäkuussa 3 uutta laskutussihteerin virkaa, joiden virkavalinnat on tehty elokuussa. Tarvittaessa tullaan käyttämään määräaikaisia työntekijöitä tai perustamaan uusia virkoja, jotta laskutus saadaan ajan tasalle.

Sosiaalihuollon laskutuksiin on laadittu prosessikuvaukset kesän aikana. Prosessikuvaukset selkeyttävät työnjakoa toimialojen välillä.

Controllerpalvelut/Raportointi

Tammi-kesäkuussa taloushallinnon raportoinnissa kirjanpidon tiedot mallinnettiin tietovarastoon, otettiin käyttöön ennustejärjestelmä ja aloitettiin lakisääteinen tietojen toimitus Valtiokonttoriin. Käyttäjille mahdollistettiin talouden sisällöt sekä raportointijärjestelmästä että Excelin kautta.

Toiminnan tietojen osalta vuoden alussa vanha tietovarasto ja sen soveltuvat raportit konvertoitiin hyvinvointialueelle ja uuden ja vanhan tietoaltaan kehittämistä jatkettiin. KYSin vuodeosastoille on luotu uutena käyttöön Uuden sydänsairaalan päivittäisjohtamisen raportti ja yksikkö on ollut kehittämässä YTA-alueen tilannekuvan tietojen keräystä. Kaikkiaan raportointiportaaliin luotiin lukuisia sisältöjä eri potilastietojärjestelmistä operatiivisen johtamisen käyttöön. Lisäksi sosiaalihuollon tilastotietoja sekä strategisia mittareita on tuotu portaaliin näkyville mahdollisuuksien mukaan.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Talouspalveluiden menot tulevat ylittymään reilu 10 M€, johtuen Kevan tasausmaksun 13,6 M€ osuudesta.

Talouspalvelut sitovat tavoitteet, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	1 129	800	70,86 %
Toimintakulut	-15 679	-13 136	83,78 %
Toimintakate	-14 551	-12 336	84,78 %

1TA15 Strategia- ja kehittäminen

Toiminta

Hallinto

Toimialaa on johdettu sijaisjärjestelyin tammikuun puolivälistä alkaen. Toimiala hallittu käynnistäminen ja hallinnon prosessit on saatu käyntiin asianmukaisesti.

Hallintoon kuuluvan hankehallinnon työ on toteutunut suunnitellusti. Hyvinvointialueen vuoden 2022 tilinpäätös on laadittu hankehallinnon toimesta. Kestävää hyvinvointia Pohjois-Savoon hankkeen käynnistyminen ja viireillä olevien Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen ja Tulevaisuuden kotona asumista tukevien menetelmien kehittämistyö on saatu käyntiin hyvinvointialueelle toimintojen siirron onnistuessa suunnitellusti. Myös sairaanhoitopiiristä siirtyvien hankkeiden tuki on hankehallinnosta järjestetty, mm. säännöllisesti pidetyin hankekliniikki. Hankehallinnossa on hallinnoitavana 30M€ valtionavustuksia, 30 M€ ICT-muutosrahoituksia ja 18M€ hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saatua valtionavustusta. Toimialalle varattuihin koko konsernin yhteisiin johtamiskoulutuksiin tehtyä talousarviovarausta on toistaiseksi hyödynnetty vain pieniltä osin epävarman talouden takia.

Asiantuntijapalvelut

Yksikön toiminta on lähtenyt käyntiin osin vajaalla resurssilla, joista lakisääteisiä tehtäviä on saatu täytettyä osittain yt-neuvotteluiden kautta ja sisäisillä rekrytoinneilla. Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus on ollut henkilömuutosten vuoksi aliresursoitu mutta tilanne on nyt korjautunut, ja yksikön täysimittainen käynnistyminen on alkanut. Tiedolla johtamisen kokonaiskoordinaatiovastuu on siirtynyt alkuvuodesta asiantuntijayksikköön, laadun ja arvioinnin yksikköön. Toimintaa arvioidaan vuoden aikana, ja saadaan kokonaiskuvaa siitä, millaiset henkilöstövoimavarat, osaaminen ja tekniset ratkaisut tarvitaan, jotta tiedolla johtamisen kokonaisuus voi vastata sille asetettuun tavoitteeseen. Yksikkö keskittyy loppuvuoden aikana operatiivisen toiminnan tukemiseen. Talousarvion toteutuma näyttää virheellisesti alittuvan palvelujen ostojen osalta, sillä osa palvelujen ostoista laskutetaan vain kerran vuodessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden palvelut

Pohjois-Savon hyvinvointialueen HYTE- ja osallisuus palvelualue toiminta on edennyt lähes suunnitellusti. Hankkeiden myötä palvelualueelle on tullut HYTE ja osallisuustyötä vahvistamaan hankehenkilöstöä. Kaikkia suunniteltuja henkilöresursseja ei ole päästy vielä täyttämään, mm. osallisuuskoordinaatiota, joka on vaikuttanut toiminnan etenemiseen. Lisäksi palvelualueen päällikön sijaisuus on hoidettu sisäisellä tehtävien siirrolla, joka on vaikuttanut heikentävästi henkilöstöresursseihin.

Hyvinvointialueen palvelutuotannon kanssa on luotu yhteyksiä ja rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Henkilöstömuutosten myötä on tarvittu HYTE-rakenteiden vahvistamista myös kuntien suuntaan. Lakisääteiset HYTE-neuvottelut ovat toteutuneet suunnitellusti. Osallisuuspalvelut on huolehtinut osallisuusohjelmayön, vaikuttamistoimielinten tuesta sekä osallisuuden menetelmällisen vahvistamisesta.

Järjestötoiminnan edellytyksien tukemiseksi on jaettu ensimmäiset hyvinvointialueen avustukset ja avattu vuoden 2023 toinen avustushakukierros. Perehdyttäminen, HYTE-teemaverkostojen luominen ja täydentäminen, hyvinvoinnin vuosiraportin koostaminen sekä kuntien, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden HYTE-roolien ja tehtävien kirkastaminen ja tukeminen ovat olleet painopisteenä HYTE-työssä.

Kehittämispalvelut

Kehittämispalveluiden vuodenvaihteen yli jatkuneiden toimintojen jatkuvuus saatiin varmistettua. Valmisteluvaiheessa suunnitellun toiminnan jatkosuunnittelua tehtiin koko alkuvuoden ajan, mutta käynnistäminen täysimääräisesti ei ole onnistunut, koska suunniteltuja tehtäväkuvia ja niiden mukaisia tarvittavia tehtäviä ei taloustilanteen epävarmuuden takia ole toistaiseksi täytetty/edistetty.

Leanin osalta laadittiin konkreettiset toimenpiteet ja tavoitteet kehittämisen kyvykkyyden kasvattamiseksi ja kehittämistoiminnan tukemiseksi hyvinvointialueella vuosille 2024–2025 (TKKI –strateginen ohjelma). Toimenpiteiden toteutus käynnistetään syksyllä 2023. Kehitämme yhdessä – lean-koulutus laajennettiin HVA tasoiseksi, kevään aikana koulutusta järjestettiin kerran viikossa ja niihin osallistui 63 henkilöä. Toimintajärjestelmän osalta on keskitytty ohjeiden hallinnan rakentamiseen, organisaation palvelu- ja tehtäväkartan rakentamiseen sekä toiminnan auditointeihin - työ on edennyt hyvin. Haasteita on edeltävien organisaatioiden mitattavan ohjelmassa haltuunotossa.

Digitaalisten palvelujen osalta on jatkettu Tulevaisuuden Sotokeskus -hankkeen kohteiden työtä, digitaalisten hoitopolkujen kehitystä sekä suunniteltu Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRP) toteutuskohteita. Terveyskylä-palvelun käytön vahvistamista osaksi arjen toimintaa ja digihoitopolkujen toiminnan kehittämistyötä on jatkettu. Lääkeautomaattien, etähoivan ja etäkuntoutuksen kehittämisprojektit on aloitettu. Digiohjelma eli suuntaviivat digitaalisten ratkaisujen valinnalle, edelleen kehittämiselle ja hyödyntämiselle on valmistelussa. Digipalvelujen osalta tässä muutostilanteessa haasteeksi on muodostunut palvelutoiminnan kyky osallistua digipalveluiden kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Tieto- ja laitehallintapalvelut

Palvelualueen toiminta on käynnistynyt suunnitellusti ja syksyllä uusiin tehtäviin sijoitettujen henkilöiden tehtäväkuvat ovat alkuvuoden aikana tarkentuneet. Meneillään on tieto- ja laitehallintapalveluiden ydinprosessien tunnistaminen ja kuvaaminen, tieto- ja laitehallinnon viestintäsuunnitelman tekeminen ja sidosryhmäyhteistyön mallintaminen ja käynnistäminen esim. In house-yhtiöiden kanssa.

Syksyllä 2021 aloitettu ICT-muutoshanke jatkuu suunnitelmien mukaisesti vuonna 2023 ja tämän vuoden projektit ovat pääsääntöisesti saatu käynnistettyä. Muutoshankkeessa keskitytään mm. tiedolla johtamisen ja arkistointipalvelujen kehittämiseen sekä jatkokehitetään asianhallintaa, sähköisiä asiointipalveluja ja viestintäratkaisuja.

Tieto- ja laitehallinto valmistautuu sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon ja potilastietojärjestelmän kilpailutukseen. Lisäksi suunnitteilla on hyvinvointialueen taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden kehittäminen. Kevään 2023 aikana tehtiin myös muutamia avainhenkilöiden rekrytointeja liittyen lakisääteisten velvollisuuksien hoitamiseen mm. tietoturva osa-alueella.

Hyvinvointialueella uutena palveluyksikkönä aloitti vuoden vaihteessa keskitetty laitehallinto, joka vastaa lääketieteellisen tekniikan ylläpitopalveluiden ja hankintojen keskitetystä hoitamisesta. Yksikön tehtäviin kuuluu myös laiteturvallisuudesta huolehtiminen.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalvelujen toiminta on jatkunut suunniteltuun nähden osin vajaille resursseilla. Suunniteltuja ja talousarvioon palkkamenovarauksiin tehtyjä uusia tehtäviä ei taloustilanteen epävarmuuden takia ole toistaiseksi täytetty. Palveluiden tuottaminen koko hyvinvointialueelle on vaatinut tehtäväkuvien, tiimien ja vastuualueiden uudistamista. Opiskelijoiden harjoittelujen koordinointi, monialaisten oppimisympäristöjen kehittäminen ja

osaamisen kehittämisen systemaattinen suunnittelu eivät ole voineet täysin käynnistyä resurssivajeen takia.

Opiskelijoiden harjoitteluihin liittyviä sopimuksia on laadittu koulutusorganisaatioiden kanssa sekä pyritty turvaamaan sopimuksen mukainen toiminta eri aloilla ja tieteenaloilla. Lisäksi opiskelijoiden laadukkaat harjoitte-
lut on pyritty turvaamaan muutostilanteessa. Opiskelijoihin liittyvät ohjeet on yhdenmukaistettu koskemaan koko hyvinvointialuetta. Opiskelijoiden harjoittelutarjonta sähköisiin varausjärjestelmiin etenee suunnitelmien mukaisesti (mm. Jobiili, Tiitus ja KuntaRekry). Henkilöstön osaamisen vahvistamiseen on järjestetty koulutuk-
sia, valmennuksia ja fasilitointia. Tieteellisessä kirjastossa, Kliinisen koulutuksen keskuksessa ja Mikrokirurgiakeskuksessa on jatkunut tavanomainen toiminta.

Tutkimuspalvelut

Palvelualueen toiminta on käynnistynyt pääosin suunnitellusti, mutta osin vajain resurssein erityisesti perus-
tettujen tutkimuskeskusten osalta. Lakisääteisten prosessien kannalta keskeisen Tiedepalvelukeskuksen toi-
minta on käynnistynyt hyvinvointialueen valmistelussa laadittujen suunnitelmien mukaisesti ja lakisääteiset
tehtävät sekä niihin liittyvät prosessit on kyetty järjestämään asianmukaisesti. Olemme päivittäneet näihin teh-
täviin liittyvät ohjeistukset ja aloittaneet Tiedepalvelukeskuksen uudistamisen, joka toteutetaan vaiheittain vuo-
den 2023 aikana. Uudistukseen liittyvät rekrytoinnit on saatu yhtä tehtävää lukuun ottamatta tehtyä vuoden
2023 ensimmäisen kvartaalin aikana. Uudistuksessa keskitetään Tiedepalvelukeskuksen toimintoja, joka mah-
dollistaa tarjottavien palvelujen laadun paranemisen, uusien palvelujen tarjoamisen, asiantuntijoiden ja koor-
dinaattorien erikoistumisen sekä tarjottavien palvelujen yhtenäistämisen. Viive rekrytoinneissa on aiheuttanut
alkuvuoteen (01–06/2023) suunniteltua pienempinä toteutuneet palkkakulut.

Kliinisen tutkimuksen keskuksen, Hoitotieteen sekä sosiaali- ja terveysjohtamisen tutkimuskeskuksen, Sosi-
aalipalvelujen tutkimuskeskuksen ja Hyvinvointipalvelujen tutkimuskeskuksen toiminta on käynnistynyt. Kaik-
kia tutkimuskeskuksiin suunniteltuja uusia, pääasiassa Itä-Suomen yliopiston kanssa yhteisrahoitettavia, teh-
täviä ei taloustilanteen epävarmuuden takia ole toistaiseksi edistetty. Tämän takia terveydenhuoltolain ja so-
siaalihuoltolain edellyttämän näyttöön perustuvuuden ja tieteellisen tutkimuksen tekemisen levittäminen koko
hyvinvointialueelle on hidastunut. Tämä jatkuessaan heikentää erityisesti sosiaali- ja peruspalvelujen tehok-
kuuden ja vaikuttavuuden kehittymistä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten tavoitteiden pohjana
olevan tiedon ja tutkimuksen merkityksen kasvamista. Kesäkuussa tutkimuskeskusten käynnistymistä päätet-
tiin edistää aloittamalla valmistelu Itä-Suomen yliopiston kanssa perustettavien yhteisprofessorien (1 kpl/kes-
kus) toteuttamisesta. Kliinisiä lääketutkimuksia tekevien tutkimushoitajien ja tutkijalääkäreiden rekrytointien
taloustilanteen epävarmuudesta johtuva viivästyminen voi heikentää uusien kokeellisten lääkehoitojen saata-
vuutta sekä hidastaa kliinisten lääketutkimusten määrän kasvua Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Tätä
olemme pyrkinneet minimoimaan järjestämällä kansallisesti laajamittaisen tutkimushoitajien koulutuksen, joka
toteutettiin toisella vuosineljänneksellä.

Tutkimus- ja innovaatiotoimintaan liittyvä strateginen ohjelma valmistui toisen vuosineljänneksen aikana. Stra-
teginen ohjelma hyväksyttiin hallituksessa ja sen toimeenpano käynnistyy kolmannella vuosineljänneksellä.
Strategisen ohjelman toimeenpano auttaa tutkimuskeskusten käynnistämässä sekä helpottaa kliinisten lää-
ketutkimusten käynnistämistä. Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan liittyvään osuutta YTA-
sopimuksesta on valmisteltu aktiivisesti ja se valmistuu neljännen vuosineljänneksen alkupuolella.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talouden ja sen seurannan epävarmuus vaikeuttavat talouden ennustamista. Strategia- ja kehittäminen toimialalle on suunniteltu koko hyvinvointialuekonsernille yhteisiä keskitettyjä **tutkimus-, koulutus- ja kehittämis-asiiantuntijapalveluja** mm. seuraavasti:

- asiantuntijapalveluihin tiedolla johtamisen, asiakas- ja potilasturvallisuus sekä valmius- ja varautumistehtävien varaukset,
- keskitettyjä sisäisiä kehittämispalveluita,
- keskitettyjä tieto- ja laitehallintapalveluita,
- keskitettyjä tutkimus- ja koulutuspalveluita,

Em. keskitetyt uudet varaukset on tehty hyvinvointialueen toiminnan kehittämisen, tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan sekä asiantuntijapalveluiden turvaamiseksi, mutta epävarman taloustilanteen takia niitä ei ole toistaiseksi täysimääräisesti täytäntöön pantu vaan lakisääteiset tehtävien toteutuminen on toistaiseksi pyritty turvaamaan. Tämä tulee näkymään toimialan talousarvion lopullisessa toteumassa sen alittumisena. Talouden tilanteen vakautuessa tehtyjen varausten mukaisen toiminnan käynnistäminen tulee ajankohtaiseksi, jotta suunniteltu uudistuminen voidaan tältä osin varmistaa. Silloinkin huomioiden hyvinvointialueen strategia ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma.

Strategia ja kehittäminen sitovat tavoitteet, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot. 1-6	Tot. %
Toimintatuotot	28 166	6 867	24,38 %
Toimintakulut	-109 150	-47 949	43,93 %
Toimintakate	-80 984	-41 082	50,73 %

1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut

Toiminta

Perhe- ja vammaispalveluiden palvelutuotannossa on toisen kolmanneksen aikana jatkettu palvelutuotannon hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvien asioiden haltuunottoa, ja painopiste työskentelyssä on ollut palvelutuotannon turvaamisessa. Toiminnan haltuun ottamisessa on hyödynnetty hyvinvointialueen valmistelussa olleiden työryhmien työtä, alueella olevia toimintamalleja ja -käytäntöjä sekä hanketyötä. Uudistuksen tuomien muutoksien ja organisoitumiseen liittyvien kokonaisuuksien haltuun ottaminen jatkuu edelleen.

Palvelutuotannon ja sen hallinnollinen organisoituminen kolmelle sote-palveluiden toimialueelle vaatii toiminnan suunnitteluun ja seurantaan liittyvien rakenteiden luomista yhteisen vuoropuhelun ja palvelutuotannon integraatiotarpeiden seuraamisen mahdollistamiseksi ja näitä rakenteita on muodostettu palvelutuotannossa. Yhteisenä tavoitteena on sovittaa yhteen asiakkaan tarpeita vastaavat palvelukokonaisuudet ja -ketjut.

Perhe- ja vammaispalveluiden organisoituminen palvelualueisiin ja -palveluyksiköihin sekä toimintayksiköihin on toteutunut onnistuneesti. Kevään ajan haastetta on tuonut johtamisrakenteen keskeneräisyys ja lähiesihenkilöiden puuttuminen palvelutuotannosta. Lähiesihenkilöiden rekrytoinnit on viety läpi ja viimeiset lähiesihenkilöt aloittavat työskentelyn lomien jälkeen. Lisäksi hallinnollisen työn tuen vajeet sekä tietojohdamisen työkalujen keskeneräisyys, niin talouden kuin toiminnankin osalta, ovat vaatineet runsaasti selvittelytyötä ja tuoneet ylimääräisiä haasteita ratkaistavaksi, mikä on kuormittanut organisaation eri tasoja perhe- ja vammaispalveluissa. Sosiaalihuollon kolmesta asiakastietojärjestelmästä tuotettavan seurantatiedon raami on luotu perhepalveluihin ja tiedon muodostaminen käynnistetty syksyllä.

Lisäksi perhe- ja vammaispalveluissa merkittävät haasteet liittyvät henkilöresursseihin, mikä on vaikeuttanut palvelutuotannon järjestämistä sekä kasvattanut ostopalveluja. Henkilöstön saatavuusongelmat koskevat kaikkia ammattiryhmiä. Huomion arvoista on, että kaikilta osin henkilöstöressurssien vajeesta ei ole mahdollista edes yrittää paikata käyttämällä ostopalveluja, koska lainsäädäntö ei sitä mahdollista. Palvelutuotannossa on tapahtunut määräaikaisten ylittymisiä johtuen resurssivajeista, mutta valtaosin palvelut on pystytty järjestämään säädettyjen määräaikaisten puitteissa. Lain määrittämää henkilöstömitoitusta ei kaikilta osin täytetä perhe- ja vammaispalveluissa.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Perhe- ja vammaispalveluiden talousarvio on tehty yleisellä tasolla, mikä vaikeuttaa talouden seuranta ja arviointia. Toimintatuotoissa on edelleen viivästymistä. Maksutuottoja on kertynyt erityisesti touko-kesäkuusta alkaen, vaikka asiakaslaskutus ei ole vielääkään ajan tasalla. Myyntituottojen kertymä on alhaisella tasolla. Valmistelussa on sopimukset toisten hyvinvointialueiden kanssa, jotta korvauksia hyvinvointialueilta voidaan laskuttaa. Tässä vaiheessa myyntituottojen osalta ei ole mahdollista arvioida sen toteumaa.

Toimintamenoissa henkilöstökuluista on uupunut Vaalijalalta siirtyneiden henkilöstön palkkakustannukset. Palveluiden ostojen kokonaisuutta on haastavaa arvioida, sillä palvelunostoista puuttuu erityisesti Eloisan hyvinvointialueen laskut vammaisten asumispalveluiden ja laitoshoidon osalta. Kesäkuun toteumassa on Eloisa laskuttanut Vaalijalan ostot tammi-maaliskuulta, joiden perusteella vammaispalveluiden palveluihin ostoihin näyttää muodostuvan ylitystä 4,9 M€. Perhepalveluissa henkilöstön heikon rekrytointitilanteen vuoksi ostopalveluina on järjestetty etenkin lasten psykologisia tutkimuksia sekä opiskeluhoollon psykologipalveluja. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden määrärahat puuttuvat Vaalijalasta siirtyneiden yksiköiden osalta. Muutoin olennaisia poikkeamia ensimmäisen kuuden kuukauden osalta ei ole todettavissa.

PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	9 608	2 827	29,4 %
Toimintakulut	-157 359	-92 236	58,6 %
Toimintakate	-147 751	-89 409	60,5 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Perhe- ja vammaispalvelut/Mittarit

Organisaatiotaso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 6/2023
1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut	Muistutusten/kanteluiden määrä	120	38
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Systeeminen lastensuojelu, tiimitoimintamalli käytössä kaikissa viidessä lastensuojelun alueellisessa toimintayksikössä	4/5, 80 % peitto	3/5
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelun palveluissa olevista lapsista kodin ulkopuolisessa sijoituksessa olevat lapset	aleneva	36 %
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelun sosiaalityössä vakinaisesti täytetyt virat	90 %	67 %
1PL2122 Neuvolapalvelut	Lapset puheeksi menetelmäkoulutuksen käyneet terveydenhoitajat lastenneuvolassa, 4-vuotiaiden tarkastuksessa menetelmän käyttö	50/100, 50 %	34 %
1PL2157 Psykososiaalinen opiskeluhoito	IPC-menetelmäkoulutuksen käyneet työntekijät (Interpersonal counselling) 13–18-vuotiaiden kanssa työskentelevistä työntekijöistä	100/200, 50 %	15 %

1PA220 Vammaispa- velut	RAI-toimintakykyarvioiden määrä vammaispalveluissa	kasvava	+ 13 %
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten tuetun ja yhteis- öllisen asumispalvelun asi- akkaat	kasvava	Ennallaan
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten ympärivuoro- kautisen asumispalvelun asi- akkaat	aleneva	Ennallaan
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten laitoshoidon ja - kuntoutuksen hoitopäivät	aleneva	Ennallaan
1PY2230 Vammaisten avopalvelut	Virtuaalisen päivätoiminnan asiakkaat	kasvava	Ennallaan

1TA30 Yleiset palvelut

Toiminta

Erityispalvelujen yleinen toiminta

Erityispalveluiden palvelutuotannon ja toiminnan keskeisimpänä painopisteenä on ollut siirtymisen varmistaminen ja siihen liittyvien ongelmien haltuun otto. Toiminnan organisoitumisen keskeneräisyys on kuormittanut organisaation eri tasoja. Tietojohtamisen työkalujen keskeneräisyys ja tietojen saamisen vaikeus niin talouden kuin toiminnankin osalta on edelleen hankaloittanut toiminnan seuranta ja suunnittelua myös toisella vuosineljänneksellä.

Alkuvuodesta on uudistettu seutupalveluina toteutettava erikoisalojen toiminnallinen kokonaisuus, jonka käyttöönotto on alkanut 1.4.2023. Vanhat ostopalvelusopimukset on pääosin purettu ja siirretty omaan tuotantoon toisen vuosineljänneksen aikana. Pääosin toiminta on seudullisesti toteutettavaa erikoisalojen ajanvarauspolikliinistä toimintaa. Paikallisuudutuksissa tehtävä leikkaustoiminta on jatkunut lisämessä ja Varkaudessa erityisesti silmätautien ja gastroenterologian osalta.

Toiminnallisesti hoitohenkilöstön saatavuushäiriö on edelleen vaikeuttanut erityispalveluiden toimintaa erityisesti operatiivisten alojen osalta. Mielenterveyden osalta lääkäripalvelujen ostopalvelut ovat olleet toiminnan turvaamiseksi välttämättömiä ja tulevat ylittämään talousarvioon varatun määrärahan.

Yli hoitotakuun odottavien potilaiden määrän vuodesta 2021 alkanut nousu on edelleen alkuvuonna jatkunut. Vaikein tilanne hoitotakuun osalta on tukielinkirurgiassa (tekonivelkirurgia), mutta tilanne on vaikea myös gastroenterologiassa ja silmätaudeissa. Hoitojonojen purkamiseksi päätökset tekonivelkirurgian palvelusetelitoiminnasta ja palveluostoista Etelä-Savon Hyvinvointialueelta on tehty ja siirretty tuotantoon kolmannella vuosineljänneksellä. Lisäksi jonon purkua on jatkettu entisen PYT toiminnan avulla, ja oman toiminnan tehostamista varten valmistellaan kannustepalkkamallia HVA:lle.

Ydinyksiköt

Henkilöstön määrä 30.6.2023 1096 on 8 % koko hyvinvointialueen henkilöstön määrästä. Hyvinvointialueella vakinaisten osuus kesäkuussa on 71 % ja ydinyksiköissä 64 %. Sairauspoissaolopäiviä/hlö on 6,92, joka on 36 % pienempi kuin koko hyvinvointialueen luku. Vastaavasti Yli 3 kk sairauslomat % on 2,75 suurempi kuin koko hyvinvointialueen luku. Hoitajien vuokrauksesta maksettu sisäisesti tammi-kesäkuussa 3,3 M€, joka on hieman suurempi kuin edellisinä vuosina (2–2,5 M€). Henkilöstökulujen toteumaprosentti 51 %, joka tarkoittaa niiden hieman ylittyvän.

KPI Henkilöstön määrä		Tilastoarvot aikavälillä 1.1.2023- 30.6.2023	
Henkilöstön määrä	1 096,0	Vakinaiset	698,0
		Määräaikaiset	396,0
KPI Henkilöstön henkilötyövuodet (HTV)			
Teoreettinen HTV	560	Toteutunut HTV	480
		Palkattomat poissaolot HTV	79,7
Sairauspoissaolot			
Sairauspoissaolopäivät	5 417	Sairauspoissaoloprosentti	3,57%
		Sairauspoissaolopäivät/hlö	6,92
Sairauspoissaolopäivät/HTV	13,74	Henkiloitä, joilla ei sairauspoissaoloja (%)	44,74%
		Yli 3kk sairauslomat %	13,86%

Toiminnallisten tavoitteiden seuraaminen on edelleen ollut haastavaa, koska seurantajärjestelmät eivät ole toimineet/niistä saatavaan dataan ei ole voinut täysin luottaa (koska kirjanpitoon ei ole saatu välttämättä

kaikkia tapahtumia). Toimintalukujen (mm. leikkauksien/toimenpiteiden määrät, vuodeosastohoitojaksojen/hoitopäivien määrät, avohoidon käynnit jne.) vertailu edelliseen vuoteen on ollut erittäin haasteellista liittyen mm. kolmeen erilliseen potilastietojärjestelmään (Uranus, alue-Pegasos, Lifecare). Mikäli lukuihin voi luottaa, Ydinyksiköiden osalta toiminnan keskeiset luvut ovat toimenpiteitä lukuun ottamatta suurempia kuin edellisen vuoden vastaavat luvut.

Ydinyksiköt

Kuukaudet saa auki yläreunan +-merkeistä

	1 - 6 2023	1 - 6 2022
Avohoidon kontaktit	44 833	43 887
Etäkäynnit	212	228
Tilastoitavat käynnit (vanha määritelmä, ei enää mittari)	41 640	40 702
Hoitojaksot	5 860	5 424
Nettohoitopäivät hoitoilmoituksesta	17 406	18 335
Hoitopäivät laskutuksesta	18 271	18 185
Toimenpiteet	6 894	7 024
Hoidetut henkilöt	22 756	22 295
Hoidetut henkilöt avohoito	20 908	20 547
Hoidetut henkilöt osastohoito	5 360	4 977
Lähetteet	13 505	12 113

Hoidon saatavuus on edelleen huonontunut jonkin verran kaikilla erikoisaloilla, erityisesti neurokirurgialla aletaan olla lähellä hoitotakuun ylitystä. Tukielinkirurgiakeskuksessa ja erityisesti tekonivelleikkauksissa ollaan edelleen yli 800 potilaan hoitotakuuylitys tilanteessa. Syynä tähän on ollut erityisesti vuodeosastojen ja leikkaus- ja toimenpidesalihoitohenkilöstön puute ja siirtyminen muuhun työhön. Tämä aiheuttaa isoja haasteita oman toiminnan tehostamiselle. Tekonivelkirurgian kertynyttä hoitotakuuvelkaa aloitetaan purkamaan YTA-yhteistyöllä ostamalla tekonivelleikkauksia ELOISasta, palvelusetelin (9000 €) kautta sekä omaa toimintaa tehostamalla (suunnitteilla kannustepalkkaus, rajoittavana tekijänä saattaa olla hoitohenkilöstön saatavuus). Lisäksi kartoitetaan mahdollisuuksia jonojen purkuun Järvi-Suomen Terveiden kautta. Näin tavoitellaan n. 500–600 tekonivelleikkausta/v (n. 3,9 M€), tästä realisoitunee 100–200 leikkausta tämän toimintavuoden aikana. Hoitohenkilökuntavajeen ja osin jatkohoitoon pääsyn ongelmien vuoksi potilaita on jouduttu hoitamaan edelleen myös oman erikoisalan ulkopolisilla osastoilla, mikä on aiheuttanut osaamisvajetta, väsyneisyyttä ja turhautuneisuutta hoitohenkilökunnassa.

Seutupalvelut toteutuvat suunnitellusti kardiologialla, neurologialla, radiologialla sekä ortopedialla. Alueradiologiasta on laadittu erillinen suunnitelma sisältäen mm. hyvinvointialueen kattavat, kilpailutetut sopimukset (vanhat sopimukset irtisanotaan) sekä kiinteistöjen, laitteiston ja henkilöstön kustannustehokkaan käytön (mm. karsitaan turhat / päällekkäiset laitehankinnat). Toimeenpano odottaa YT-neuvottelujen loppuun saamista.

Erikoisala kokonimi	Jonossa olevien määrä					Yli 180 pv				
	2019 kesäkuu	2020 kesäkuu	2021 kesäkuu	2022 kesäkuu	2023 kesäkuu	2019 kesäkuu	2020 kesäkuu	2021 kesäkuu	2022 kesäkuu	2023 kesäkuu
10K KARDIOLOGIA	266	340	302	334	350	2	9	2	2	5
20 KIRURGIA		3			3		0			1
200 ORTOPEIDIA JA TRAM..	431	919	814	1 437	1 809	0	121	30	449	888
20R SYDÄN- JA RINTAELI..	57	82	43	72	62	1	1	0	2	16
20V VERISUONIKIRURGIA	115	82	62	88	78	16	6	4	6	2
25 NEUROKIRURGIA	151	167	141	186	327	0	5	4	4	4
40K KARDIOLOGIA					1					0
77 NEUROLOGIA		7	8	19	2		0	0	1	0
Yhteensä	1 020	1 600	1 370	2 136	2 632	19	142	40	464	916

Operatiivinen yksikkö

Talouden ja toiminnan seuraaminen on parantunut, mutta seurantaluvuissa on edelleen paljon epävarmuutta: edelleen KYSin ja siihen liittyneiden alueellisten palveluiden toimintalukuja ei voida toistaiseksi seurata kokonaisuutena eikä talouden toteumasta (erityisesti tuloista ja ostopalveluista) ole saatavilla ajantasaista tietoa.

Kulunutta kautta varjostaa pula jatkohoitopaikoista ja hoitohenkilökunnasta erityisesti vuodeosastoilla ja he-räämössä. Tämä on rajoittanut toimintaa ja liian pitkiksi venyneiden hoitojonojen purkamista.

Kesäaikaan kiireettömät toiminnot ovat olleet suunnitellusti supistettuina, mutta siitä huolimatta kiireellisen ja päivystyksellisen toiminnan toteuttaminen on ollut erittäin vaikeaa esimerkiksi teho-osaston resurssien riittä-vyyden kannalta. Tehon vaikean tilanteen vuoksi on tehty monenlaisia erityisjärjestelyitä ja mm sovittiin mää-räaikainen kertapalkkio vuorovaihoista.

Useilla erikoisaloilla Itä-Suomessa on edelleen vaikeutuvaa erikoislääkäripulaa, mikä vaikuttaa myös KYSin toimintaan. Näin on Operatiivisen keskuksen alaisista aloista erityisesti urologian ja silmäsairauksien aloilla. Näillä aloilla Pohjois-Karjalassa tai Itä- ja Etelä-Savossa on hyvin vähän erikoislääkäripalveluita (tai ne ovat ulkoistettu erinäisin seurauksin), jolloin suuri osa näiden alueiden aiemmin hoitamista potilaista päätyy Kysiin ilman, että meillä resurssi olisi lainkaan lisääntynyt. Hoidamme siis yhä useammalla erikoisalalla paitsi Pohjois-Savon potilaita, yhä useammin myös muilta HVA:lta siirtyneitä potilaita. Merkittävänä riskinä on näiden alojen lääkäreiden siirtyminen yksityisten firmojen palvelukseen, mikä vaarantaisi monin tavoin julkisten palveluiden toiminnan.

Operatiivisen yksikön hoitojonotilanne on aiempaa ongelmallisempi: KYSin osalta koko yksikössä on n 3900 potilasta leikkausjonoissa, mikä on n 900 potilasta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Hoitoa odottavista hiu-kan alle 1200 henkilöä on odottanut hoitoa yli hoitotakuulain vähimmäisvaatimuksen eli yli 180 vuorokautta (elokuu -23).

Olemme kehittäneet leikkaushoitoa mm siten, että kevyempää kirurgiaa on siirretty polikliinisiin yksiköihin eri-tyisesti Varkauden ja Iisalmen suunnilla. Lisäksi esimerkiksi KNK-taudeilla on pystytty kehittämään ns nopean toiminnan päiviä, joina aiemman noin viiden potilaan leikkauspäivää on tehostettu jopa kahdeksan potilaan päiviksi. Omien jonojen ongelmallisuudesta huolimatta olemme pystyneet antamaan ortopedialle jonkin verran leikkausresurssia heidän jonojensa hallintaan. Jatkossa tällainen avunanto ei nähdäkseni ole enää mahdol-lista. KYSissä myös laaditaan leikkaustoiminnan käsikirjaa, mikä tarkoittaa uutta aiempaa sujuvampaa leik-kaustoiminnan mallia ja sitä tukevaa johtamisrakennetta, missä työssä Operatiivisella yksiköllä on keskeinen rooli. Kaiken tämän lisäksi tarvitaan myös uusia suunnitelmia jononpurkuun. Itse harkitsisin päiväaikaisen toi-minnan kehittämisen lisäksi sen ulkopuolisen lisätyömallin kehittämistä.

Seutupalvelut toteutuvat suunnitelman mukaisesti kaikilla erikoisaloilla, joskin silmätaudeilla tähän liittyy palk-kioon liittyvää epävarmuutta.

Lääkinnällisten palvelujen keskus

Vuoden 2023 alku on ollut keskeneräisten järjestelmien ja uuden yhteistoiminnan muovautumisen aikaa. Mo-net toiminnan avuksi luodut järjestelmät ovat erikoissairaanhoidon näkökulmasta menneet vaikeammiksi käyt-tää ja kokonaistieto näyttäytyy puutteellisena. Toiminnan ja talouden seuranta parantavat merkittävästi aivan äskettäin käyttöömmä saadut ajantasaista tietoa antavat taulukot.

Hyvinvointialueella toivotaan enemmän asiantuntijoiden kuulemista, mikä on keskeinen osa päätöksiä tehtä-essä. Väestön ikääntyminen ja sairauksien lisääntyminen näkyy Lääkinnällisissä palveluissa. Erityispalvelujen tuotto parantunee, meillä on potentiaalia ja tarvittavaa osaamista, jota voidaan kanavoida yhä paremmin myös

tuottavuusohjelman myötä mm. diabeteksen hoidon, palliatiivisen hoidon ja hyvinvointialueen ravitsemusterapian terävöittämisen avulla säästöjä tuoden. Meille keskitetty hoito jatkaa todennäköisesti hyvää tuottoaan niin ikään. Yleinen hintataso voi aiheuttaa jonkin verran korotuspaineita hintoihin, mutta maltillisesti.

Lääkinnällisten palvelujen keskus

Kuukaudet saa auki yläreunan +-merkeistä

	1 - 6 2023	1 - 6 2022
Avohoidon kontaktit	105 859	99 441
Etäkäynnit	1 240	1 569
Tilastoitavat käynnit (vanha määritelmä, ei enää mittari)	97 469	92 209
Hoitojaksot	2 927	3 130
Nettohoitopäivät hoitoilmoituksesta	12 763	14 451
Hoitopäivät laskutuksesta	14 949	15 455
Toimenpiteet	5 813	4 688
Hoidetut henkilöt	25 905	24 315
Hoidetut henkilöt avohoito	25 245	23 524
Hoidetut henkilöt osastohoito	2 296	2 486
Lähetteet	11 876	10 414

Meillä on ollut 105 859 avohoidon käyntiä, 47 % vuositavoitteesta. Hoitojaksot ovat yli 2 900, mikä on 39 % vuositavoitteesta. Tässä on huomioitava, että Lääkinnällisten palvelujen somaattisia potilaita on sairaansijojen puuttuessa jouduttu hoitamaan muiden yksiköiden osastoilla. Hoitopäiviä on kuitenkin yhteensä yli 14 900 vastaten 60 % vuositavoitteesta. Etäkäyntejä on ollut vain 1 % kaikista käynneistä, mutta tätä kehitämme edelleen. Olemme hoitaneet Lääkinnällisissä palveluissa 25 900 henkilöä, 74 % tavoitteesta.

Hoitotakuussa olemme kohtuudella pysyneet, ainoastaan yksittäisiä ylityksiä on. PYT-toiminta on kuitenkin ollut tarpeen endokrinologialla, gastroenterologialla sekä lastenpsykiatriassa.

Kaiken kaikkiaan ongelmia tulee ratkaista edelleen, tiedolla johtamista parantaa. Meillä on edelleen hyvä visio toimivista ja kustannustehokkaista erikoissairaanhoidon palveluista mukaan lukien yliopistosairaalan tutkimus- ja opetustoiminta.

Mielenterveys ja hyvinvointi

Mielenterveys- ja hyvinvointipalveluissa ensimmäisen puolen vuoden toiminnassa koko hyvinvointialuetta kattava psykiatrian lääkäripula on tuottanut palvelujen järjestämiseen haastetta. Erikoislääkäripula koskee sekä nuorisopsykiatriaa että aikuispsykiatriaa. Lääkäripulaa on jouduttu paikkaamaan ostopalvelulääkäritoiminnalla, jota onneksi on ollut saatavilla. Olemme jatkaneet aikaisempien sopimusten mukaisia ostoja sekä joutuneet tekemään myös uusia hankintapäätöksiä välttämättömien palvelujen turvaamiseksi. Varkauden aikuispsykiatrisen polikliinisen toiminnan jatkaminen edellytti laajan lääkäripalvelujen oston 1.3.2023 alkaen. Virkalääkäreiden rekrytointia on tehostettu ja virkoja laitettu myös julkiseen hakuun. Valitettavasti virkalääkärihaku ei tuottanut yhtään uutta virkalääkäriä. Lääkäreiden tehtäväkohtaista palkkaa sekä päivystystyön korvauksia on tuntuvasti nostettu. Näillä muutoksilla on pyritty parantamaan rekrytointia sekä lisäämään veto – ja pitovoimaa.

Psykiatrisista hoitojaksoista on puolen vuoden aikana toteutunut 1 485 hoitojaksoa, joka on 88 % tavoitteena olevista hoitojaksoista. Psykiatristen hoitopäivien toteuma 13 773 hoitopäivää, joka on 60 % tavoitteena olevista hoitopäivistä. Hoidettuja henkilöitä on ollut tähän mennessä 6 232, joka on lähes 96 % koko vuoden

tavoitteesta. Mielenterveyspalvelujen avohoidon kontakteja on toteutunut lähes 75 815, tavoitteen ollessa koko vuodelle 84 500. Läheteiden määrä on ollut noin 4 000, joka on samalla tasolla kuin vuonna 2022. Muistutusten ja kanteluiden määrä on ollut lievässä nousussa, joka on pääteltävissä siitä, että tähän mennessä niitä on ollut 22, kun koko vuoden ennuste on 40. Hoitotakuun ylityksiä (>90 vrk) on ollut nuorisopsykiatrialla noin 50, hoitojonossa olevia on ollut nuorisopsykiatrialla noin 60 ja aikuispsykiatrialla noin 30. Neuropsykiatriset tutkimukset ovat ruuhkautuneet.

Akuutti

Hyvinvointialueen aloittamisen myötä Ylä-Savon ja Varkauden perusterveydenhuollon ympärivuorokautiset päivystyspisteet integroituivat osaksi akuutin palveluyksikköä KYS:n laajan yhteispäivystyksen rinnalle minkä myötä hyvinvointialueen terveydenhuollon kokonaisuus muodostaa jatkossa yhtenäisen kokonaisuuden. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen sekä turvakotipalveluiden integroituminen akuuttiin vahvistaa päivystyspalveluiden kokonaisuutta, minkä nähdään mahdollistavan palvelukokonaisuuden toiminnallisuuden ja laadullisen kehittämisen aiempaa paremmin. Organisoitumista on kuitenkin alkuvuoden osalta hankaloittanut hyvinvointialueen aloittaessa keskeneräiseksi jäänyt hallintomalli toiminnan toteuttamiseksi. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut kuluneen vuoden aikana runsasta ja se on näkynyt erityisesti palveluyksikkö akuutissa myös hallinnollisen työn tekijöiden vaihtuvuutena. Tämä on vaikuttanut negatiivisesti toiminnan vakiintumiseen ja myös virkanimityksiin liittyvät viivästykset useista eri tekijöistä johtuen ovat viivästyttäneet toiminnan vakiintumista.

Päivystyspalveluiden kysyntä KYS:n laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikössä on pysynyt hoidettujen potilaiden osalta oleellisesti entisellä tasolla, mutta erityisesti maaliskuuhun saakka jatkohoitoon pääsy on näyttäytynyt suurina haasteina päivystystoiminnan toteuttamisessa. Samaan aikaan sijaisten saatavuus on ollut ajoittain heikkoa. Nämä tekijät ovat johtaneet henkilöstön pitkittyneeseen kuormittumiseen, näyttäytyen irtisanoutumisina ja lisääntyneinä poissaoloina. Alkukesän aikana poissaoloista aiheutuneiden työvuorotarpeiden täyttäminen ei ole onnistunut kaikilta osin, minkä vuoksi mm. päivystyksen seurantayksikkö on ollut suljettuna osan ajasta. Toiminnan supistamisesta on aiheutunut vastaavasti kuormitusta osastoille kasvaneen jatkohoitopaikkojen tarpeen vuoksi. Toiminnan turvaamiseksi 7/23 tehtiin henkilöstöjohtajan toimesta kannustinpalkkauspäätös määräaikaisesti elokuun loppuun saakka, jonka tavoitteena on kannustaa henkilöstöä vapaaehtoisuuteen perustuen tukemaan ympärivuorokautisten päivystysyksiköiden työvuorojen täyttämisessä lomakauden ylitse.

Ylä-Savon päivystysyksikössä kiireettömään vastaanottoon pääsemisen merkittävät ongelmat ovat aiheuttaneet päivystyksen kävijämäärien merkittävän lisääntymisen alkuvuoden aikana, mistä johtuen myös lisälmen päivystyksen henkilöstön kuormitus on ollut korkea aiheuttaen samoja ilmiöitä, joita edellä on kuvattu KYS:n päivystyksen osalta. Hoitohenkilöstön työkuorman keventämiseksi Ylä-Savon päivystyksen puhelinpalvelu ulkoistettiin 4.4. 2023 alkaen saman palveluntuottajan toteuttamaksi kuin muiden hyvinvointialueen päivystysten osalta oli jo aiemmin. Lisäksi lisälmen päivystysyksikköön on jouduttu kohdentamaan suunniteltuun lääkäriresurssiin nähden ylimääräistä lääkäri työvoimaa kasvaneen päivystyskuorman vuoksi.

Ensihoidon palvelutarve on edelliseen vuoteen verran hieman vähentynyt, noin 2 prosentin verran. Häätäkeskuksen välittämiä ensihoitotehtäviä 1.1.-30.6.2023 välisenä aikana on ollut 23 839 (v.2022 24 447) sekä hyvinvointialueen sisäisiä potilassiirtotilauksia 1406 (v.2022 1410). Ensihoidon tilannekeskus on käsitellyt kiireettömiä ensihoidon tehtäviä edelliseen vuoteen verrattuna enemmän, 2356 kpl (v.2022 1781 kpl). Ensihoidon palvelutasopäätöksessä määriteltyihin potilaiden tavoittamisaikoihin on tullut ylityksiä erityisesti ydintaajamien osalta kiireellisissä A/B tehtävien osalta. Tätä osaltaan selittää vuodenvaihteessa tapahtuneet muutokset: Kuopion kantakaupungin alueella yksi kuljettava 24/7 ensihoitoyksikkö muutettiin 12/7 alue-ensihoidon yksiköksi. Lisäksi Varkauden ydintaajamassa operoineet kaksi ensihoitoyksikköä ovat hoitaneet ensihoitotehtäviä vuodenvaihteessa alueelle siirtyneen Joroisten kunnan alueelta, jolloin Varkaudessa potilaiden tavoittamisviiveet ovat pitkittyneet. Lisääntynyt palvelutarve eteläisellä alueella on myös aiheuttanut ylityksiä

poikkeusluvanvaraiseen ensihoitajien työaikaan. Muissa taajamissa ja asutulla maaseudulla tavoiteajat pääsääntöisesti toteutuvat.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Ydinyksiköt

Ydinyksiköissä hyvinvointialueiden välinen myynti on edelleen ollut merkittävä tulonlähde, esim. Neurokeskus tuottaa n. 40 % koko hyvinvointialueen toisille hyvinvointialueille myynnistä. Ensimmäisten kuukausien pohjalta tehtävät talousennusteet ovat olleet aikaisemminkin epävarmoja, niin tänäkin vuonna: Ydinyksikköjen ennuste 1–5/23 pohjalta heikkeni n. 3M€ verrattuna 1–4/23 pohjalta tehtyyn ennusteeseen, vaikka toiminnoissa ei tapahtunut muutosta. Tämä liittyy mm. Rondon tiliöinti- ja laskutusepäselvyyksiin alkuvuoden aikana eli epäiltävissä on, että kaikki tarvike- ja palvelujen ostoihin liittyneet laskut eivät olleet lähteneet eteenpäin. Osavuosikatsauksen 1–5/23 perusteella myyntiä muille hyvinvointialueille tullaan saamaan lähes tavoiteltu n. 39 M€ taso tai siitä jäädään vain hieman. Asiakasmaksut olivat toukokuun ennusteessa talousarvion mukaiset, mutta koska kaikki laskut 1–5/23 eivät ole todennäköisesti vielä tilittyneet, ei ennusteeseen voi luottaa. Henkilöstökulut ovat ylittymässä n. 5 M€ liittyen ennakoitua suurempiin palkankorotuksiin. Palvelujen ostot ovat ylittymässä 5,8 M€ (osasyynä tekoniveljonon hoitotakuujonon purku), mutta materiaalihankinnoista on säästymässä noin 1 M€ johtuen vähentyneestä omasta toiminnasta liittyen sekä hoitohenkilökuntavajeeseen että vaikeuksiin saada potilaita jatkohoitoon sote-keskusten osastoille.

Alkuvuodesta jouduttiin odottelemaan tiedon kulun – ja Effector - ongelmien vuoksi 3/23 saakka ennen kuin v. -23 laiteinvestointeja voitiin käynnistää, mikä tulee aiheuttamaan haasteita saada kaikki kilpailutettavat hankinnat vietyä loppuun toimintavuoden aikana. Kliinisen radiologian ostopalveluiden jatkamiselle, PYT toiminnalle ja kannustepalkkauksen jatkamiselle loppuvuoden ajalle tullut lupa keväällä. Näihin ei ole budjetoitu, vaan ko. toiminnot oli tarkoitus korvata omalla toiminnalla (uudet virat, joita ei ole saatu).

Operatiivinen keskus

Talouslukujen osalta (tammi-kesäkuu 2023) tulemme todennäköisesti saavuttamaan myyntitavoitteen. Menojen osalta tulemme alittamaan henkilöstömenobudjetin n 2 milj. eurolla (syytä henkilöstöpula). Kohonnut seutupalveluiden kustannustaso uhkaa kuitenkin nostaa siltä osin henkilöstömenoja. Tarvikkeiden ja palveluiden ostoissa seuranta ei ole ajantasaista, joten vaikka tilanne on tähän saakka vaikuttanut olevan tasapainossa, on riski, että nuo menoerät ylittyvät.

Alkuvuoden talouden toteumassa tulot ovat toteutuneet 51 % talousarvion luvuista. Korvaukset muilta hyvinvointialueilta ovat toteutuneet 53 % talousarviosta ja asiakasmaksuja on toteutunut 46 % talousarviosta. Yksittäisten vastuuhenkilöiden käsityksen mukaan olemme pystyneet tuottamaan erityisen vaativia palveluita muille HVA:lle aiempaan tahtiin, samoin potilaitten käyntimäärät ja hoitopäivät ovat pysyneet nykyisen raportoinnin epävarmuuksien rajoissa aiemmalla tasolla, joten oletettavasti asiakasmaksutkin nousevat nyt toteutuneesta.

Lääkinnällisten palvelujen keskus

Lääkinnällisten palvelujen toimintatuotto ylittää tavoitteet ja on 59 %. Myös menot ylittävät tavoitteen, ja ovat 56 %, mutta ovat linjassa tulojen kanssa. Henkilöstökulut ovat tavoitteessa 50 %. Suurin menoylitys on vuokrakuluissa, jotka ovat yli 6 milj. €, kun talousarviossa oli budjetoitu 530 000 €. Myös hoitotarvikemenot ovat yli tavoitteen ja on 59 %. Alkuvuonna toimintaa sävytti vahvasti hoitajapula, jonka vuoksi jouduimme sulkemaan sairaansijoja tilapäisesti. Tilanne on sen osalta kuitenkin merkittävästi parantunut. Ajoittain jatkohoitoon pääsy perusterveydenhuollon vuodeosastolle on edelleen hidasta, enimmillään jonotusaika on ollut yli viikon. Potilaat eivät edelleenkään ole aina sairauksien kannalta oikeissa hoitopaikoissa. Kotisairaaloiminta on tarjolla vain

osalle väestöstä, eli asukaskeskustojen asukkaille. Kotisairaalan palveluja käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Monin paikoin osaajien eläköityminen tulevina vuosina tulee olemaan haaste osaamisen tason ja palvelun säilyttämiseksi. Lääkinnällisissä palveluissa ei myöskään viime vuosina ole saatu kaikkia perustellusti esitettyjä virkoja läpi, ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen on ollut paikoin suurtakin panostusta vaativaa.

Mielenterveys ja hyvinvointi

Mielenterveyspalveluissa puolen vuoden toteuman perusteella toimintakulut ylittävät ennusteen mukaisesti talousarvion noin 25 %. Toteuma palvelujen ostoissa on 8,9 M €, joka on 96 % talousarvioon asetetusta tavoitteesta. Ennuste koko vuodelle tämän toteuman perusteella on palvelujen ostoissa 23 M €. Asiakaspalvelujen ostot nousevat koko vuoden ennusteen mukaan jopa 15 M €. Tähän vaikuttavat Päihdepalvelusäätiön 3 M €, Niuvan hoitokustannukset, ostot muilta hyvinvointialueilta sekä kuntoutuspalveluostot sekä ostopalvelulääkäritoiminnan kustannukset, jotka nyt toteumassa n. 1,5 M €, mutta jotka voivat vielä nousta n. 3 M € vuositasolle. Henkilöstökustannukset alittuvat ennusteen mukaisesti, mikäli avoimia lääkärinvirkoja ei saada täytettyä. Tästä syntyvä säästö (ennuste noin 3 M €) kattaa korkeintaan juuri ja juuri ostopalvelulääkärihankinnat. Ostopalvelulääkäritoiminnan kilpailutus on hankintalain mukaisesti tarkoitus toteuttaa vielä tämän vuoden aikana siten, että kilpailutus on tarkoitus saada päätökseen syksyllä 2023 ja uudet sopimukset toimittajien kanssa voidaan käynnistää 1.1.2024.

Akuutti

Talouden ennustetta laadittaessa tunnistettiin useita epävarmuustekijöitä, joiden merkitys ennusteen luotettavuuteen on huomioitava sitä arvioitaessa.

KYS:n päivystyksen kuormituksen vuoksi on riittävän henkilöstöresursoinnin vuoksi varmistamiseksi aiheutunut ylimääräisiä palkkakuluja ylitöistä ja hälytysrahoista. Huhtikuun puoleen väliin mennessä näitä kuluja on kertynyt noin 40 000 euroa, josta suurin osa maalisi- ja huhtikuun aikana. Päivystystoiminnan turvaamiseksi heinäkuussa laaditun määräaikaisen kannustinpalkkausratkaisun kustannusvaikutukset voidaan arvioida seuraavan puolen vuoden tarkastelujakson aikana.

Ylä-Savon päivystyksen puhelinpalvelun ulkoistamisesta aiheutuva kustannusvaikutus sen aloittamisesta huhtikuun alusta vuoden loppuun on vuoden 2022 päivystyspuhelumäärien perusteella arvioituna noin 140 000 euroa.

Ylä-Savon ja Varkauden päivystävien lääkäreiden paikallissopimukset neuvoteltiin uudelleen yhden yhteisen paikallissopimuksen alle 1.4.2023 alkaen. Lisäksi Ylä-Savon päivystyksen lääkäriresursointia on merkittävästi kasvaneen päivystyskuorman vuoksi jouduttu kasvattamaan suunnitellusta, mikä myös osaltaan nostaa talousarviossa arvioituja palkkakuluja. Näiden muutosten aiheuttamien kustannusvaikutusten arviointi ennakoita on haasteellista, koska niiden suuruus on suurelta osin riippuvaisia päivystykseen päätyvien potilaiden määrän ja päivystyskuormituksen kehittymisestä vuoden aikana.

Peruspalvelut

Peruspalvelujen yleinen toiminta

Peruspalveluissa hallinnollinen organisoituminen on ollut edelleen osin keskeneräistä.

Palvelutuotannon ja hallinnon jakautuminen uudella tavalla eri toimialoille (Ikääntyneiden-, perhe- ja yleiset palvelut) ja saman toimialan sisällä eri palveluyksiköihin (peruspalveluissa sotekeskus, työikäisten sosiaalipalvelut ja osastopalvelut), aiemman yhtenäisen toiminnan sijaan on tuonut edelleen ajoittain ylimääräisiä haasteita ratkaistavaksi.

Toiminnan ja talouden seurantaan oman haasteensa ovat tuoneet käytössä olevat eri potilastietojärjestelmät sekä puutteelliset raportointi- ja arviointijärjestelmät. Tiedonkoonti ja palvelutuotannon toimintalukujen arviointi eri tietolähteistä koottuna ei anna välttämättä oikeaa, tarkkaa ja ajantasaista tietoa toiminnasta.

Henkilöstöresursseihin liittyvät haasteet ovat vaikeuttaneet peruspalveluiden palvelutuotantoa kaikissa palveluyksiköissä ja kaikissa ammattiryhmissä. Ostopalvelusopimuksia on jatkettu osin tästä syystä, etenkin lääkäripalvelujen osalta. Suun terveydenhuollossa palvelusetelin käyttöönotossa on ollut haasteita alkuvuoden aikana, johtuen palvelujärjestelmän vaihtumisesta.

Sotekeskuspalvelut

Sotekeskuksessa hallinnollinen organisoituminen on edennyt siten, että kaikki viisi avoterveydenhuollon ylläkäärin ja alue-esihenkilön virkaa saatiin täytettyä kesäkuussa ja viimeisetkin valituista aloittavat viroissaan alkusyksystä ja alueiden toimintaa päästään näiltä osin vakiinnuttamaan. Suunterveydenhuollon osalta hallinnollista rakennetta ollaan arvioimassa uudelleen kevään mittaan kertyneen käytännön kokemuksen myötä.

Lääkäriresurssivaje vastaanottopalveluissa on jatkunut ennallaan. Koska sotekeskuksesta tuotetaan lääkärityö sotekeskukselle kuuluvan vastaanottotyön lisäksi osastolle, perhepalveluihin ja ikääntyneiden palveluihin, on vastaanoton käyttöön jäävä niukka lääkäriresurssi vaikeuttanut etenkin kiireettömän vastaanoton tuottamista. Kesäajan vastaanotto toiminnan supistuksia käynnistyi porrastetusti touko-kesäkuussa. Näillä vastaanottojen väliaikaisilla suluilta pystyttiin turvaamaan henkilöstön vuosilomat tiukassa sijaistilanteessa. Hoitotakuu on kuitenkin toteutunut kesäkuun loppuun mennessä 99,5 %:lla (3 kk odotusaika ylittynyt 70 potilaalla) lääkärirovastaanoton ja 99,9 %:lla hoitajavastaanoton asiakkaista. Kuntoutuksen sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden henkilöstöresurssi on ollut kohtuullisen hyvä. Kokonaisuutena katsoen käyntimäärät Pohjois-Savossa alkuvuoden osalta ovat pienesti laskeneet edellisvuoteen verrattuna (THL, kiireetön lääkärirovastaanotto -4,6 % ja hoitajavastaanotto -2,2 %).

Suun terveydenhuollossa on ollut ongelmana oikomishoitojen toteuttaminen etenkin pohjoisella alueella. Oikomishoidon virkahammaslääkärit ovat ennen hyvinvointialueelle siirtymistä tuottaneet kunnille oikomishoitoa ostopalveluna, mutta saman työnantajan alaisuuteen siirryttäessä tämänkaltainen toiminta ei ole ollut enää mahdollista. Keväällä saatiin aikaan määräaikainen ratkaisu (PYT työ) oikomishoidon tuottamisesta helpottamaan hieman tilannetta. Myös suunterveydenhuollon perushoidossa on ollut ongelmia hoitotakuun toteutumisessa keskisellä (Kuopio) ja osin läntisellä (Suonenjoki) alueella. Kesäkuun lopussa hoitotakuujonossa oli noin 4 500 asiakasta, joista hoitotakuu oli ylittynyt noin 1 000 asiakkaalla. Hoitotakuujonon purkamiseksi on tehty paikallinen sopimus jononpurkutyöstä, joka käynnistyy huhtikuussa.

Sotekeskuksen raportointitiedot ovat puutteelliset käytössä olevien eri potilastietojärjestelmien (Pegasos, Lifecare, Winhit) vuoksi ja tämä vaikuttaa myös sotekeskukselle valituista mittareista saatavan tiedon laatuun.

Perusterveydenhuollon osastopalvelut

Osastopalveluiden kokonaisuudessa tilastot poimitaan aluePegasoksesta ja kahdesta eri tavalla toimivasta Lifecare järjestelmästä, joiden laskentatavoissa on pientä keskinäistä poikkeavuutta. Hoitajaksojen määrä ja hoitopäivät ovat lähes tavoitteessa. Osastoyksiköissä on jouduttu tekemään suunniteltua laajempia kesäsulkuja. Määräaikaisessa täyssulussa ovat olleet Iisalmen osasto3, Harjulan osasto1 sekä Tuusniemen, Pielaveden ja Joroisten osastot. Osasulkuja on toteutettu muissa yksiköissä vaihtelevasti.

Henkilöstön riittävyys on osoittautunut erittäin haasteelliseksi kaikilla HVA:n osastoilla. Esihenkilötehtävistä ja kliinisestä työstä on siirtynyt osajaja asiantuntijatehtäviin ja valtakunnallinen hoitohenkilöstön vaje näyttäytyy alueella vahvasti. Myös lääkäreiden rekrytointi on haasteellista.

Maakunnan osastokokonaisuuden kokonaisvuodepaikka kapasiteetista (519 ss) on ollut käytössä 450–380 ss. Osastopaikka vähennykset johtuvat suurimmaksi osaksi henkilöstön saatavuuteen liittyvistä haasteista, mutta myös Harjulan viemäriremontista sekä Juankosken ja Karttulan pienistä peruskorjauksista. Ikäihmisten palveluihin pääsy on vaikeutunut, mikä kuormittaa terveydenhuollon osastoja. Palvelurakenteen ja hoitoketjujen toimivuuden näkökulmasta n. 50 % keskeisen alueen ja n. 29 % pohjoisen- ja eteläisen alueiden paikoista on epätarkoituksenmukaisessa käytössä, mikä vaikuttaa edelleen erityispalveluiden ja päivystysalueen ruuhkautumiseen.

Ikäihmisten palveluiden päivystyksen eriytyminen muutti Harjulan päivystyksen järjestelyjä. Iisalmen ja Varkauden osastojen päivystyksen paikallissopimukset ovat päättymässä 31.8.2023, uudelleen järjestely vaatii toimenpiteitä. Osastot ovat merkittävä osa ammatillista oppimisympäristöä sekä hoitotyön että lääketieteen opiskelijoille ja erikoislääkärinkoulutuksessa oleville. Koulutuksellisten valmiuksien ylläpitäminen ja tuki erityispalveluiden puolelta on olennaista palveluverkoston säilyvyydelle ja henkilökunnan saatavuudelle.

Osastoverkoston teknisen kunnan tarkastelu ja Harjulan sairaalan korvaavien tilojen suunnittelu ovat alkaneet. Hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmiä uusitaan viidellä maaseutuosastoilla.

Työikäisten sosiaalipalvelut

Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen vaihtelevat tuottamistavat ovat aiheuttaneet laajamittaista selvittelytyötä hyvinvointialueella alkuvuoden aikana. Maantieteellisesti pitkät välimatkat aiheuttavat haasteita, mutta palvelut on pyritty järjestämään lähipalveluna asiakaslähtöisesti. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluja on kohdennettu erityisesti työelämän ulkopuolella oleviin henkilöihin ja tiivistetty työttömyysetuudella olevien asiakkaiden ohjaamista ensisijaisesti kuntouttavaan työtoimintaan. Tarkkaa tilastointia asiakasmäärästä ei ole saatavilla kesäkuun 2023 lopun tilanteessa. Tilastointia asiakasmäärien suhteen tehostetaan jatkossa uuden asiakastietojärjestelmän tultua käyttöön vuoden 2024 aikana.

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämiseen on laadittu soveltamisohjeet. Soveltamisohjeet takaavat asiakkaille yhdenmukaisen ja tasalaatuisen palvelun. Toimeentulotukea käsitellään

sosiaalirahoitustiimissä (soveltamisohjeiden mukainen täydentävä toimeentulotuki) sekä eri sosiaalihuollon palvelutehtävissä osana suunnitelmallista sosiaalityötä.

Suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärissä ei ole ollut merkittävää kasvua, mutta työntekijöiden saata-
vuusongelmat ovat haastaneet tilannetta etenkin eteläisellä alueella. Työntekijäkohtaisia asiakasmääriä seurataan säännöllisin väliajoin. Erityisesti erityisasumispalvelujen palveluohjauksen asiakasmäärät työntekijää kohden ylittävät kohtuullisen määrän.

Pakolaisille järjestetään lainsäädännön mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut hyvinvointialueella.

Erityisasumispalveluiden kilpailutuksen valmistelu on käynnissä ja tarjouspyyntö julkaistaan syksyllä 2023 niin, että uusi sopimuskausi alkaa 1.3.2024 alkaen. Kartoitustyötä voimassa olevien sopimusten, palvelujen sisällön ja asiakasmäärien suhteen on toteutettu alkuvuoden aikana. Yksityisten palveluntuottajien esittämät hinnankorotusesitykset vuodelle 2023 ovat ylittäneet palvelusopimuksissa sovitun korotustason ja uusia määräaika-isiä suoraostosopimuksia on jouduttu tekemään korotetuilla hinnoilla kilpailutukseen saakka. Tätä ei ole pystytty huomioimaan talousarviota laadittaessa.

Välitystilipalvelut, sosiaalinen luototus ja etuuskäsittely ovat siirtyneet sosiaalirahoitustiimistä tuotettaviksi keskitetyiksi palveluiksi 1.1.2023 lukien.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Sotekeskus

Kokonaisuutena talousarvio on tehty hyvin yleisellä tasolla, mikä vaikeuttaa arviointia. Kesäkuun lopussa toimintatuotot jäävät 39 %:iin budjetoidusta, maksutuotoista on toteutunut 45 %. Palkkamenoista on toteutunut 44 %, mutta osa kustannuksista on näiltä osin siirtynyt palvelujen ostoihin. Ulkoisista palvelun ostoista on toteutunut 39 %. Toimintakuluista kokonaisuutena on kesäkuun lopussa toteutunut 44 %, joten tässä vaiheessa vaikuttaa siltä, että sotekeskuksen osalta pysytään budjetissa.

Perusterveydenhuollon osastopalvelut

Osastokokonaisuuden taloudesta ei ole yhteneväistä vertailutietoa vuodelta 2022 ja talousarvio 2023 on tehty yleisellä tasolla. Asiakasmaksuja ovat kertyneet odotuksen mukaisesti, mutta vähenevät loppuvuodesta maksukattojen täytyessä. Seurantakauden tulototeuma 58 % ja menototeuma 53 % talousarviosta. Palvelujen ostoja on ollut arvioitua vähemmän, mutta aineiden ja tarvikkeiden osalta talousarvio tulee ylittymään. Henkilöstökulut näyttävät toistaiseksi toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti.

Työikäisten sosiaalipalvelut

Tammi-kesäkuun tietojen pohjalta arvioituna toimintakulujen talousarvio riittää tai jää jopa hieman alle tämän vuoden osalta. Henkilöstökulut ovat talousarvion mukaiset. Tarvikkeiden osalta toteuma (103.863,39 €) on jo nyt ylittänyt talousarvion (102.000,00 €). Tarvikkeiden ostojen toteumasta 67 % muodostuu toimistotarvikkeista. Palvelujen ostojen laskutus HVALta kulkee asiakaspalvelujen ostojen osalta noin kuukauden jäljessä. Palvelujen ostojen osalta talousarvio riittää tai jopa vähän alittuu. Toimeentulotukien myöntäminen on myös ollut talousarvion mukaista.

Toimintatuottojen toteuma on toisen kvartaalin osalta 11 %. Tämä selittyy osin sillä, ettei asiakasmaksulaskutus ole vielä kaikilta osin onnistunut, joten sen toteuma ei ole arvioitavissa.

Erityisasumispalveluiden asiakkaiden asiakasmaksulaskutuksessa on ollut haasteita johtuen asiakasmaksuhinnastosta ja sen epäselvyyksistä. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen laskutus on voitu tehdä 1.1.2023 alkaen, mutta siinä on viiveitä. Alkuvuoden osalta on selvittelyssä vielä tuetun asumisen ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksujen takautuva laskutus, mekaanista laskutusta voidaan tehdä vasta elokuussa 2023, joten myös sen osalta on laskutuksessa viiveitä. Laskutuksen viivästyminen vaikuttaa asiakasmaksutuottoihin

YLEISET PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	154 040	70 777	45,9 %
Toimintakulut	-578 593	-284 633	49,2 %
Toimintakate	-424 553	-213 855	50,4 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

1TA30 Yleisten palvelujen toimiala	1TAL31 Perustason palvelut			1TAL41 Erityispalvelut					
	Ta 2023	Tot 1-6/2023	Tot. %	Ta 2023	Tot 1-6/2023	Tot. %	Ta 2023	Tot 1-6/2023	Tot. %
TOIMINTATUOTOT	154 040 071	70 777 369	45,9 %	27 850 000	9 738 816	35,0 %	126 190 071	61 038 553	48,4 %
Myyntituotot	113 220 243	51 409 958	45,4 %	7 738 400	529 577	6,8 %	105 481 843	50 880 381	48,2 %
Korvaukset hyvinvointialueilta	89 149 684	43 200 340	48,5 %		595 268		89 149 684	42 605 072	47,8 %
Maksutuotot	37 670 560	16 920 707	44,9 %	19 163 700	9 210 143	48,1 %	18 506 860	7 710 564	41,7 %
Tuet ja avustukset	1 897 513	2 310 985	121,8 %	180 000		0,0 %	1 717 513	2 310 985	134,6 %
Muut toimintatuotot	1 251 755	135 719	10,8 %	767 900	-904	-0,1 %	483 855	136 623	28,2 %
TOIMINTAKULUT	-578 593 043	-284 632 855	49,2 %	-190 268 001	-84 444 267	44,4 %	-388 325 042	-199 920 663	51,5 %
Henkilöstökulut	-314 654 220	-152 120 956	48,3 %	-99 567 447	-46 485 651	46,7 %	-215 086 773	-105 373 260	49,0 %
Palkat ja palkkiot	-257 175 723	-126 989 005	49,4 %	-81 352 628	-38 828 691	47,7 %	-175 823 095	-87 944 108	50,0 %
Henkilösivukulut	-57 478 497	-26 818 074	46,7 %	-18 214 819	-8 196 127	45,0 %	-39 263 678	-18 576 107	47,3 %
Palvelujen ostot	-146 500 921	-73 251 982	50,0 %	-67 290 128	-26 829 982	39,9 %	-79 210 793	-46 416 375	58,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-111 195 362	-56 980 998	51,2 %	-18 798 926	-9 642 129	51,3 %	-92 396 436	-47 338 792	51,2 %
Avustukset	-4 169 000	-1 198 759	28,8 %	-4 169 000	-1 123 333	26,9 %	0	-75 426	
Muut toimintakulut	-1 814 632	-1 080 161	59,5 %	-318 500	-363 173	114,0 %	-1 496 132	-716 810	47,9 %
Muut kulut	-258 908	0	0,0 %	-124 000		0,0 %	-134 908		
TOIMINTAKATE	-424 552 972	-213 855 486	50,4 %	-162 418 001	-74 705 451	46,0 %	-262 134 971	-138 882 110	53,0 %

Yleiset palvelut / Mittarit

Organisaatiotaso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 6/2023	Tot.%
1PK3200 Työikäisten sosiaalipalvelut	Asiakasmäärä/suunnitelmallisen sosiaalityön sosiaalityöntekijä	55 asiakasta/työntekijä	vaihteluväli 60–99 asiakasta	
1PK3200 Työikäisten sosiaalipalvelut	Harkinnanvaraista toimeentulotukea (ehkäisevä ja täydentävä) saaneet kotitaloudet	5100 kotitaloutta	2 428	
1PK3101 Sotokeskus	Hoitoon pääsyn toteutumisaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista sotokeskuksissa (hoitotakuu, lääkärit)	14	12,8	
1PK3101 Sotokeskus	Etäpalveluiden käytön % osuus kaikista käynneistä	10,00 %	4,20 %	

1PK3400 Osastopalvelut	Hoitojaksot	13 400	7 101	53,0 %
1PK3400 Osastopalvelut	Hoitopäivät	160 000	77 938	48,7 %
1PK3400 Osastopalvelut	Hoidetut asiakkaat (eri sotu) (arvio)	9 000	3 860	42,9 %
1PK3400 Osastopalvelut	Hoitojakson keskipituus	10	11,8	
1PK411 Ydinyksiköt	Somaattiset hoitojaksot	8 988	5 860	65,2 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Somaattiset hoitojaksot	6 700	8 215	122,6 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Somaattiset hoitojaksot	7 211	2802	38,9 %
Erityispalvelut yhteensä	Somaattiset hoitojaksot	22 899	16 877	73,7 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Psykiatriset hoitojaksot	270	125	46,3 %
1PK422 Mielenterveys ja hyvinvointi	Psykiatriset hoitojaksot	1 685	1 485	88,1 %
Erityispalvelut yhteensä	Psykiatriset hoitojaksot	1 955	1 610	82,4 %
1PK411 Ydinyksiköt	Somaattiset hoitopäivät	31 180	17 406	55,8 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Somaattiset hoitopäivät	15 800	19 857	125,7 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Somaattiset hoitopäivät	19 662	10677	54,3 %
Erityispalvelut yhteensä	Somaattiset hoitopäivät	66 642	47 940	71,9 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Psykiatriset hoitopäivät	4 850	2 093	43,2 %
1PK422 Mielenterveys ja hyvinvointi	Psykiatriset hoitopäivät	22 770	13 773	60,5 %
Erityispalvelut yhteensä	Psykiatriset hoitopäivät	27 620	15 866	57,4 %

1PK411 Ydinyksiköt	Hoidetut henkilöt/asiakas	45 748	25 306	55,3 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Hoidetut henkilöt/asiakas	48 000	36 311	75,6 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Hoidetut henkilöt/asiakas	35 000	27 816	79,5 %
1PK422 Mielenterveys ja hyvinvointi	Hoidetut henkilöt/asiakas	6 500	6 232	95,9 %
Erityispalvelut yhteensä	Hoidetut henkilöt/asiakas (ei sisällä Varkauden hoidettuja henkilöitä)	135 248	95 665	70,7 %
1PK411 Ydinyksiköt	Avohoidon kontaktit	61 987	44 833	72,3 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Avohoidon kontaktit	80 400	104 028	129,4 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Avohoidon kontaktit	222 997	129 673	58,2 %
1PK422 Mielenterveys ja hyvinvointi	Avohoidon kontaktit	84 500	75 815	89,7 %
1PK423 Akuutti	Avohoidon kontaktit	85 000	52 144	61,3 %
Erityispalvelut yhteensä	Avohoidon kontaktit	534 884	406 493	76,0 %
1PK411 Ydinyksiköt	Yleisten palveluiden päivystyskäyntien määrä	1 650	13	0,8 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Yleisten palveluiden päivystyskäyntien määrä	2 300	3 178	138,2 %
1PK423 Akuutti	Yleisten palveluiden päivystyskäyntien määrä	44 000	51 353	116,7 %
Erityispalvelut yhteensä	Yleisten palveluiden päivystyskäyntien määrä	47 950	54 544	113,8 %
1PK411 Ydinyksiköt	Muistutusten/kanteluiden määrä	60	44	73,3 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Muistutusten/kanteluiden määrä	0	36	
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Muistutusten/kanteluiden määrä	25	12	48,0 %

1PK422 Mielenterveys ja hyvinvointi	Muistutusten/kanteluiden määrä	40	22	55,0 %
1PK423 Akuutti	Muistutusten/kanteluiden määrä	0	30	
Erityispalvelut yhteensä	Muistutusten/kanteluiden määrä	125	144	115,2 %
1PK411 Ydinyksiköt	Etäpalveluiden käytön osuus kaikista käynneistä	2 %	0,3 %	15,0 %
1PK416 Operatiivinen keskus	Etäpalveluiden käytön osuus kaikista käynneistä	20 %	0,6 %	2,8 %
1PK418 Lääkinnällisten palvelujen keskus	Etäpalveluiden käytön osuus kaikista käynneistä	10 %	1,0 %	9,6 %
1PK422 Mielenterveys ja hyvinvointi	Etäpalveluiden käytön osuus kaikista käynneistä	20 %	1,4 %	7,1 %

1TA51 Ikääntyneiden palvelut

Toiminta

Palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueelle toteutui pääosin hyvin. Alkuvuoden toiminnan keskeisimpänä painopisteenä on ollut siirtymisen varmistaminen ja siihen liittyvien ongelmien haltuunotto. Toiminnan organisoitumiseen liittyvät tehtävät palvelutuotannon osalta ovat pääosin valmiit. Organisoitumisen keskeneräisyys tukitoimintojen osalta on kuormittanut merkittävästi organisaation eri tasoja. Toimintojen yhteensovittaminen eri organisaatiotasojen kanssa on vielä vaiheessa. Johtamisen tuen haasteet ovat liittyneet sihteerityön organisoitumisen haasteisiin ja vajeisiin sekä tietojohdamisen työkalujen keskeneräisyyteen niin talouden kuin toiminnankin osalta. Työkalut seurantaan ja arviointiin ovat olleet puutteelliset ja tieto on osin epäluotettavaa. Tietojärjestelmien erilaisuus on aiheuttanut haasteita tiedonkulun suhteen. Alkuvuodesta uuden Omni-potilas-tietojärjestelmän käyttöönotto aiheutti tiedonkulullisia ja hoidollisia viiveitä. Myös viiveet asiakaslaskutuksessa on aiheuttanut haastetta asiakasrajapintaan vaihdellen alueittain.

Toiminnan siirtymisen varmistamisen lisäksi keskeisimpiä alkuvuoden tehtäväkokonaisuuksia on ollut ikääntyneiden asumisen ja sen lääkäryön sekä muistipoliklinikoiden lääkäryön ostopalveluiden hankinnan valmistelu, kilpailutus ja toimeenpano, asiakkaiden palvelujen harmonisoinnin aloittaminen sekä palvelustrategiatyö ja siihen liittyvä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman valmistelu.

Henkilöstön saatavuuteen ja henkilöstön poissaoloihin liittyvät ongelmat varsinkin kotihoidossa sekä asumispalveluissa ovat vaikuttaneet kyvykkyyteen tuottaa tarpeen mukaisia palveluita. Asumispalveluissa oman tuotannon osalta paikkoja on jouduttu vähentämään keväästä alkaen noin 2,3 % paikoista (ka. 40 paikkaa). Asumispalveluissa uusi henkilöstömitoitus 0,65 hoitajaa/asiakas 1.4.2023 alkaen on toimeenpantu aiheuttaen kuitenkin sijaisten saatavuuden hankaloitumisen.

Sijaishallinnan haasteiden ja konkreettisen työntekijävajeen takia varautumissuunnitelmia on päivitetty ja päivittäisjohtamista tehostettu resurssien optimaalisen kohdentamisen varmistamiseksi. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet ovat kuormittaneet henkilöstöä ja nostaneet myös kustannuksia henkilöstömenojen osalta erilaisten korvausten ja ostopalvelujen osalta. Palveluiden ostoissa näkyy erityisesti vuokratyövoiman lisääntynyt käyttö kotihoidossa ja asumispalveluissa. Lääkäryötä ikääntyneiden palveluissa tuotetaan omalla toimialueella sekä tukeutuen yleisten palveluiden lääkäriresurssiin. Lääkäryövoiman saatavuuden haasteet heijastuvat maaseutualueilla kotihoidon ja iäkkäiden asumisen lääkäryön järjestelyihin. Resurssia on turvattu ikääntyneiden asumisen lääkäryön ostopalveluhankinnan kautta 1.5.2023 alkaen. Samoin muistipoliklinikoiden toiminnan turvaamiseksi on käytetty osin ostopalvelua.

Kaikki aikaisemmat asumisen ostopalvelutuottajat eivät hakeutuneet toimijaksi uudelle hankintakaudelle ja tämän takia uusien asumispalvelujen järjestäminen on vaikeutunut merkittävästi. Asiakasohjauksen resurssointi on osoittautunut lähtökohtaisesti vajaaksi ja uusia virkoja perustettiin kesäkuussa 11, joiden vaikutus helpottaa työtilannetta syksyllä. Lain mukaisia palvelujen saatavuuden määräaikoja ei ole saatavissa, mutta virkamiesten kokemusperäisen käsityksen mukaan ao. saatavuusajat ylittyvät paikoin. Tilanne on vaikein keskisellä alueella.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talousarvion laadinnassa ei ollut käytettävissä luotettavaa historiatietoa. Annettu talousarvioraami ikääntyneiden osalta näyttäytyi kireälle, minkä takia taloudellisuus ja tuottavuustyö on käynnistetty välittömästi toiminnan käynnistymisen myötä. Keskeisimpiä toimeenpantuja tuottavuustoimenpiteitä ovat lääkerobottihankinnan

toimeenpano, palvelujen myöntämisperusteiden harmonisoinnin käynnistäminen kohti kevyempää palvelurakennetta ja palvelujonojen purkamistyö.

Tulojen osalta toteuma on 52 % talousarviosta. Menojen osalta toteuma on 46 %. Varsinkin henkilöstökuluissa näkyy, että vakituisia tehtäviä ei ole saatu täysin täytettyä ja kulut näkyvät keskitetyn sijaispalvelun ja vuokratyövoiman käytön lisääntyneenä kuluna. Vaikka nyt raportoidaan ulkoisia kuluja, kun yhdistää henkilöstömenojen sisäiset kulut on ilmeistä, että henkilöstökulut tulevat hva tasolla ylittämään talousaviovaraukset.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut tulevat ylittämään talousarviovaraukset noin 3–4 milj. €.

Varsinkin tulojen kehittymistä on laskutuksen viiveiden takia vaikea luotettavasti arvioida. Valtionkonttorin tulolennustetta on laskettu 3,3 m€.

Vaikka menokehitys näyttäytyy nyt maltilliselle, on syytä huomioida loppuvuoteen kohdistuvat heinäkuun ennusteessa erikseen huomioitavat merkittävästi lisääntyneet kulut varsinkin palvelujen ostoissa. Etenkin kotihoidossa ja asumispalveluissa palvelujen ostoissa vuokratyövoiman osuus on merkittävä.

TULOSASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU				
Ikääntyvien palvelut	ALKUPERÄINEN	MUUTETTU	TOTEUMA	POIKKEAMA
	TALOUSARVIO	TALOUSARVIO	2023, 1-6	2023, 1-6
	2023	2023		
Toimintatuotot	53 572 000,00	53 572 000,00	28 218 042,72	-25 353 957,28
Myyntituotot	9 132 000,00	9 132 000,00	4 145 466,24	-4 986 533,76
Maksutuotot	36 157 000,00	36 157 000,00	24 072 742,36	-12 084 257,64
Tuet ja avustukset	148 000,00	148 000,00	0,00	-148 000,00
Muut toimintatuotot	8 135 000,00	8 135 000,00	-165,88	-8 135 165,88
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut	-257 157 000,00	-257 157 000,00	-118 367 556,70	138 789 443,30
Henkilöstökulut	-136 757 259,00	-136 757 259,00	-58 239 255,86	78 518 003,14
Palvelujen ostot	-107 053 741,00	-107 053 741,00	-51 773 902,72	55 279 838,28
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 529 000,00	-2 529 000,00	-2 882 165,08	-353 165,08
Avustukset	-9 316 000,00	-9 316 000,00	-4 233 504,96	5 082 495,04
Muut toimintakulut	-1 501 000,00	-1 501 000,00	-1 238 728,08	262 271,92
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKATE	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 149 513,98	113 435 486,02
Valtion rahoitus	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahotustuotot ja -kulut	0,00	0,00	-2 195,34	-2 195,34
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahotustuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00	-135,61	-135,61
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	-2 059,73	-2 059,73
VUOSIKATE	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 151 709,32	113 433 290,68
Polstot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 151 709,32	113 433 290,68
Polstoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-90 151 709,32	113 433 290,68
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,83 %	20,83 %	23,84 %	
Vuosikate/Polstot, %	***	***	***	

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.6/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	53 572	28 218	52,7 %
Toimintakulut	-257 157	-118 368	46,0 %
Toimintakate	-203 585	-90 150	44,3 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Ikääntyneiden palvelut / Mittarit

Organisaatiotaso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 6/2023
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Muistutusten/kanteluiden määrä	100	39
1PK520 Asumispalvelut	Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyys yli 75 v	Aleneva	Oma tuotanto yli 75 v. 1346 as. Ostopalvelut yli 75 v. 1043 as. Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyys yli 75 v 8 % (6/2023) sisältää myös laitoshoidon osuuden. (31.12.2022 yli 75 v. 29 750 asukasta Pohjois-Savossa)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Säännöllinen kotihoidon peittävyys yli 75 v, sisältää palvelusetelin	Aleneva	12,5 % (sisältäen myös alle 75 v.)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Säännöllinen kotihoito asiakasmäärä		3729
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Kotihoito keskeytyspäivät	alle 12 pv/v	10pv (NHG aineisto)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Kotihoidon palveluaika h/kk, sisältää palvelusetelin		90127 (NHG)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Etäkäyntien määrä käynneistä %, kotihoidossa	15,0	5,8 %
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Ikääntyneiden palvelujen saatavuus		ei saatavissa
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v	2 100 31.12.2022 1669 as.	1612 5,4 % (Mukana myös alle 75v)
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Perhehoidossa olleet ikääntyneet määrä/hoitopäivät	5 000	16 /-

1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Toiminta

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut -toimiala

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut toimialalla tuotetaan pelastustoimen ja hyvinvointialueen turvallisuuspalveluiden palveluita. Pelastustoimessa tuotetaan muun muassa onnettomuuksien ehkäisyn-, pelastustoiminnan-, varautumisen-, tilanne- ja johtokeskus- sekä ensihoitopalveluita. Turvallisuuspalveluissa tuotetaan hyvinvointialueen varautumisen, valmiuden ja organisaatioturvallisuuden palveluita sekä turvallisuuskoulutuksen ja teknisen toimen palveluita.

Varautuminen

Valmiuspäällikön ja valmiuskoordinaattorin tehtäviä hoidetaan edelleen sijaisjärjestelyin. Suuren työmäärän ja jatkuvuudenhallinnan kannalta tehtäviin tarvitaan vakinaiset viranhaltijat. Valmiuspäällikön virka tulee perustettavaksi hyvinvointialueelle, kun sitä ei ollut perustettu viime vuodenvaihteessa. Vs. valmiuspäällikkö sijaisti riskienhallintapäällikköä 13.3.–14.5.2023 hänen sijaistaessaan palvelualuejohtajaa, mikä aiheutti töiden kasaantumista.

Alueellinen riskiarvio valmistui keväällä. Väestöhälyttimien kilpailutus toteutettiin. Pelastuslaitoksen varaviesiverkon valmiiksi rakentaminen käynnissä. Yhteistyötä eri viranomaisten ja organisaatioiden kanssa tehty runsaasti. Johtokeskustoimintaa on kehitetty ja koulutettu. Pelastuslaitos on laatinut varautumisen ohjeisiin liittyviä lausuntoja sisäministeriölle. Pelastuslaitos on osallistunut järjestöjen ja yhteisöjen kouluttamiseen. Valmiussuunnitelmien päivittäminen ja jalkauttaminen pelastuslaitoksen henkilöstölle on työohjelmassa. Evakuoitusuunnitelman päivitystyö on laaja kokonaisuus, joka vaatii runsaasti työaikaa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen johdolla tulee laatia YTA-alueen hyvinvointialueiden yhteistyösopimukseen alakohta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen. Valmiutta kohotettiin metsäpalovaaran vuoksi viikoilla 25 ja 26.

Riskienhallinta ja onnettomuuksien ennalta ehkäisy

Riskienhallinnan ja onnettomuuksien ennalta ehkäisyn sektorilla on tällä hetkellä 2,5 vakituista ja kuusi määräaikaista palotarkastajaa. Tällä henkilöstövahvuudella erityiskohteiden palotarkastusten tekeminen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvät alueelliset vastuut on saatu organisoitua väliaikaisesti tämän vuoden loppuun saakka. Vakituksia virkoja ei saatu laitettua auki, koska vuoden vaihteessa kaikkia olemassa olleita palotarkastajan virkoja ei ollut perustettu hyvinvointialueelle. Riskienhallintapäällikkö sijaisti palvelualuejohtajaa 13.3.–14.5.2023 100 % ja 19.6.2023 saakka 50 %.

Vuonna 2023 palotarkastettavien kohteiden kokonaismäärä on tarkentunut korjausten jälkeen noin 1750 kohteeseen. Palotarkastusten laskutus keskitettiin hallintopalveluihin. Laskutus on nyt ammattimaista ja tyytyväisyys varsinaisten palotarkastusten tekemiseen on parantunut. Turvallisuusviestintää on tehty vuositavoitteen mukaisesti. Samoin palotarkastukset pohjoisella toimialueella ovat edenneet suunnitellusti. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen riskianalyysin luonnos (130 sivua) on kirjoitettu. Riskienhallintapäällikkö jää virkavapaalle 1.8.2023-31.7.2025, jonka ajaksi rekrytoidaan viransijainen.

Pelastustoiminta

Erilaisia lakisääteisiä suuria kokonaisuuksia on ollut alkuvuodesta samanaikaisesti työn alla aikaisempaa enemmän, muun muassa alueellinen riskiarvio, riskianalyysi, pelastustoimen palvelutasopäätös sekä sisäministeriölle tehty mittava selvitys pelastustoimen palvelutasosta. Pelastustoimen palvelutason arvioista on saatu

luonnos Itä-Suomen aluehallintovirastosta. Hyvinvointialueuudistus on näkynyt negatiivisesti erityisesti hallinnollisen ns. sihteerityön lisääntymisessä päällikkötasolla. Tietojärjestelmien epävarma toiminta on haastanut ja hidastanut työn tekemistä. mm. talouden seuranta. Ongelmat palkkausjärjestelmissä, maksettujen kerta-korvausten takaisinperintä ja epäselvyydet hälytysrahojen korvauksista (työvuorojen vaihdon hälytykset 160 e vs. 112-tehtäväperusteiset hälytykset 25 e/hälytys, joista molemmista maksetaan "hälytysrahoja"), ovat tuottaneet paljon negatiivista ilmapiiriä ja heikentänyt työsopimussuhteisen henkilöresurssin sitoutumista. Tilivelvollisten viranhaltijoiden sisäistä valvontatoimintaa on haitannut puutteet laskutus- ja talousraportointijärjestelmissä.

Avainhenkilöriski on tällä hetkellä huomattavan suuri ja osin toteutunut. Kaikissa henkilöstöryhmissä on ollut poissaoloja, jotka ovat aiheuttaneet sijaisjärjestelyjä ja ylimääräistä työkuormaa, mikä on näkynyt mm. hallinnollisten asioiden hitaampana etenemisenä ja työntekijöiden henkisenä kuormittumisena. Tästä syystä on edelleen aiheutunut pidempiä poissaoloja. Edellä mainitut asiat puolestaan ovat aiheuttaneet henkilöstössä tyytymättömyyttä. Henkilöstöjohtamisen kehittämiseen on panostettu mm. johdolle suunnatulla valmentavan johtamisen työpajalla ja säännöllisillä henkilöstöpalavereilla.

Työvoimapula on haastanut toimintaa. Pelastusasemien henkilöstövahvuuksien pitäminen palvelutasopäätöksen mukaisella tasolla on ollut työlästä. Kesäajan lomakaudesta on suoriuduttu sijaisten ja asemasiirtojen lisäksi Pelastusopiston opiskelijoista saaduilla lisäresursseilla. Pelastusasemat ovat olleet minimivahvuuksissa tai tilapäisesti vajaamiehitettyinä. Keskisuurilla pelastusasemilla on pelastajien avoimia virkoja sijaistanut myös sivutoiminen henkilöstö. Syksyn osalta sijaisresurssit eivät todennäköisesti riitä palvelutasopäätöksen mukaisen hälytysvalmiuden tuottamiseen, vaan äkillisiä sairauspoissaoloja ja muita poissaoloja joudutaan edelleen paikkaamaan valmius- ja asemasiirtoina keskisuurten ja keskuskuntien pelastusasemien toimesta työvuoro-suunnittelun avulla. Heikoimmassa tapauksissa palvelutuotantoa joudutaan supistamaan/muokkaamaan (vrt. koronapandemian varalle tehty toimintasuunnitelma). Pelastusopistolla on käyty pitämässä rekrytointitapahtumia pelastajaopiskelijoille.

Pelastustoiminnan tehtävistä suoriutumista varten on tehty ennakoivina toimenpiteinä valmiussiirtoja ja kohotettu pelastusasemien ja johtokeskuksen valmiutta mm loppukevään metsäpalovaroitusten aikana. Keskisuurten 24/7 pelastusasemien täyttämättömiä pelastajan virkoja on täytetty sopimuspalomiesten joukosta määräaikailla nimityksillä, jotka ovat kuitenkin olleet pelastuslain virkavaatimuksiin nähden epäpäteviä, eivätkä pystyy suorittamaan kaikkia pelastustoimen tehtäviä, mm valvontatehtäviä tai muita onnettomuuksien ehkäisyn tehtäviä pelastusviranomaisena. Päätoimisissa viroissa pelastuslain mukaisten henkilöiden puuttuminen näkyy valvontasuoritteiden laskuna, sekä ylimääräisenä työnä sekä resurssikeskuksessa että pelastusasemien palomestareiden työssä jatkuvana henkilöresurssin hakemisena ja henkilöstösiirtoina. Uusien keskisuurten 24/7-asemien toiminta on kuitenkin lähtenyt pääosin hyvin käyntiin siten, että pelastusaseman henkilöresurssin tavoitevahvuus on saatu täytettyä sopimuspalomiesten joukosta.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on pääosin toteutunut palvelutasopäätöksen ja valtakunnallisten tulostavoitteiden mukaisesti. Keskimääräinen toimintavalmiusaika maakunnallisesti kiireellisissä tehtävissä 1. yksikön mukaan 10:14 min (vuosi 2022 10:24 min). Mm. Vuorela-Toivala alueen ja Itkonniemi-Kelloniemi alueiden riskiruutuja on tavoitettu aiempaa paremmin mutta ei täysin, asemien vajautuessa tai tyhjentyessä henkilösiirtojen takia. Joillakin paikkakunnilla, kuten esimerkiksi Kaavilla tai Karttulassa toimintavalmiusaika ei ole toteutunut ohjeiden mukaisesti. Samaa haastetta on ollut myös Pielavedellä ja Vesannolla. Kaavin moniammatillisen yksikön resurssointi on ollut haasteellista, ja sen vahvuutta on jouduttu paikkaamaan Riistaveden ja Kuopion asemien henkilöresursseista.

Tehtävämäärät 1.1.-30.6.2023 1869 kpl, vähennyistä 38 kpl vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan. Onnettomuustyypeistä eniten vähennyistä liikenneonnettomuuksissa. Samoin rakennuspalot ovat vähentyneet. Pelastustoiminnan henkilövahvuus pelastustehtävissä on edelleen ollut keskimäärin 5 henkilöä/hälytystehtävä,

joissa työsopimussuhteisen henkilöstön sitoutuminen ja osallistuminen tehtäville erityisesti pienissä kunnissa on suuressa merkityksessä.

Keskisuurten kuntien pelastusasemien rakenteellisia muutoksia on viety eteenpäin. Siilinjärven ja Neulamäen uusien pelastusasemien rakennushankkeet etenevät aikataulussa. Varkauden uuden pelastusaseman rakennustyöt käynnistyivät maaliskuussa 2023. Leppävirran uuden pelastusaseman hankesuunnittelua on käynnistynyt. TUVE-verkon vaatimuksia kiinteistöille (kulunvalvonta, lukitukset) on viety eteenpäin ja huomioitu suoraan uusien pelastusasemien suunnittelussa.

Itä-Suomen pelastuslaitosten maastopalomuodostelman henkilöstöä osallistuu Portugalin valmiussiirolla 16.8.–15.9.2023 välisenä aikana. Kaikkiaan valmiussiirolla osallistuu 48 henkilöä ja kerralla Portugalissa toimii 24 henkilöä kahden viikon ajan. Pohjois-Savon pelastuslaitokselta valmiussiirolla osallistuu 11 henkilöä, joista 7 on päätoimista henkilöstöä ja 4 sopimushenkilöä.

Ensihoitopalvelu, Ensivastepalvelu

Ensihoitopalvelua on tuotettu ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisena. Kesän aikana palvelutasoa on myös nostettu kustannusneutraalisti painopistevuoroilla, esimerkiksi juhannuksena lisäyksiköitä sekä fillarien-sihoitotoiminta. Ensihoidon tehtävämäärät (12 919 kpl) ovat pelastuslaitoksen tuottamien ensihoitoyksiköiden osalta vähentyneet kokonaisuutena n.1 % viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Varkauden osalta ensihoidon tehtävämäärät (2 852 kpl) ovat nousseet 8 % viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Yhden kuljettavan ensihoitoyksikön vähentäminen Kuopion toiminta-alueelta maaliskuun puolivälistä eteenpäin on aiheuttanut merkittävää kuormitusta muille ensihoitoyksiköille. Potilaiden tavoittamisviiveet ovat kasvaneet kiireellisillä tehtävillä Kuopion toiminta-alueella, joista riskiluokittain ydinkaupungin ja muun alueen tavoittamisviiveet kasvaneet merkittävästi maaliskuun puolivälin jälkeen. Tuottavuus ja taloudellisuusohjelman myötä maaliskuun puolivälistä eteenpäin Kuopion toiminta-alueella on aloittanut uutena yksikkönä ns. yhden henkilön miehittämä alue-ensihoitajayksikkö, joka toimii klo. 08-20 välillä ja yksikön tehtävät kohdentuvat kiirettömien potilaiden hoidontarpeen arviointiin.

Kuopion toiminta-alueelle palvelutasopäätöksessä määriteltyä esihenkilön yksinään miehittämää ensihoitoyksikköä ei ole perustettu, koska tälle ei olla saatu perustamislupaa. Esihenkilön miehittämällä ensihoitoyksiköllä pystyttäisiin vastaamaan potilaiden tavoittamisaikojen pienentämiseen.

Ensihoidon palvelutasopäätöksessä Varkaus/Joroinen alueelle vuodelle 2023 määritellylle uudelle 12 h yksikölle ei toistaiseksi ole saatu perustamislupaa. Varkauden osalta kiireellisten ensihoitotehtävien kohteen tavoittamisviiveet ovat kasvaneet hälyttävästi. Neljästä riskiluokasta kolmella ei ole päästy tavoittamisaikatavoitteen. Ydintaajama-alueella 33 % ensihoidon kiireellisistä tehtävistä ylittää 11 minuutin tavoittamisaikatavoitteen. Varkaudessa ensihoitajille on tullut enemmän tehollisen työajan ylityksiä verrattuna viime vuoden samaan seurantajaksoon.

Ensihoitohenkilöstön viikkotyöaika yhtenäistyi Pohjois-Savon hyvinvointialueella 2023 vuoden alusta lähtien niin, että pelastuslaitoksen ensihoidon palveluntuotannossa olevien ensihoitajien viikkotyöaika muuttui 42 h/vko -> 38,25 h/vko. Työaikamuutos on aiheuttanut pelastuslaitoksella henkilöstön lisäresurssien tarvetta 10 henkilötyövuotta sekä täysin uudet prosessit työaikasuunnittelussa ja muussa henkilöstöhallinnossa. Tämä on kuormittanut huomattavasti myös hallinnon osalta. Pelastustoimen ensihoitopalveluista on vähennetty 9 henkilötyövuotta tuottavuus ja taloudellisuusohjelman ohjaamana.

Ensivastetehtävät (220 kpl) ovat laskeneet viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna 14 %. Ericaan tehty 22.6.2023 kansallisen ensivasteen hälytysohjeen mukaiset syötöt. Ensivastepalvelua tullaan käyttämään enemmän ensihoitoyksiköiden tukiyksikkönä kiireellisissä ensihoitotehtävissä. Ensivastetoiminnan tehostaminen on myös yksi osa tuottavuus ja taloudellisuusohjelmaa.

Turvallisuuspalvelut

Turvallisuuspalveluiden palvelualueella tuotetaan hyvinvointialueen yhteisiä varautumisen, valmiuden ja organisaatioturvallisuuden palveluita. Lisäksi palvelualueella tuotetaan teknisen toimen palveluita sekä turvallisuuskoulutuspalveluita.

Varautuminen ja valmius (HVA)

Hyvinvointialueen varautuminen ja valmius -palveluyksikkö toimi ajanjakson (1.1.–9.4.2023) 50 %:n henkilövajauksella ennen valmiuskoordinaattorin aloittamista tehtävässään. Työtehtäviä hoidettiin priorisoidusti ja vähemmän kiireelliset tehtävät siirrettiin hoidettavaksi loppukeväälle. Tilanne normalisoitui valmiuskoordinaattorin aloitettua tehtävässään ja palveluja on pystytty tuottamaan suunnitellusti.

Hyvinvointialueen sisäisten varautumisen, valmiuden ja turvallisuusasioiden yhteensovittamista varten perustettiin valmius- ja turvallisuustoimikunta. Toimikunnalle perustettiin säännöllisesti kokoontuva sihteeristö, joka valmistelee asiat ja laatii kuukausittain turvallisuuskatsauksen toimikunnalle.

Hyvinvointialueelle on laadittu varautumiskoulutus ja -harjoituskokonaisuus, joka kattaa koko hyvinvointialueen henkilöstön. Kokonaisuus koostuu koulutusosioista, webinaareista ja harjoituksesta. Koulutusosiot tuotetaan yhteistyössä Pelastusopiston siviilivalmiuden kanssa. Koulutuskokonaisuuden 1. osio pidettiin 2.5. ja kohdeyhtymänä oli hyvinvointialueen ylin johto. Elokuussa pidetään koulutukset konserniyhtiöille ja kriittisille yhteistyökumppaneille sekä palvelualueiden ja -yksiköiden johdolle. Webinaarit henkilöstölle järjestetään ennen harjoitusta. Harjoitus pidetään alkukeväästä 2024 ja se yhdistetään paikallispuolustusharjoitukseen.

Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa on laadittu ja sen tullaan jalkauttamaan henkilöstölle hyväksynnän jälkeen.

Organisaatioturvallisuus

Organisaatioturvallisuuden tilannetta hyvinvointialueella on kartoitettu ja esille on noussut useita eri turvallisuuden osa-alueiden kehittämiskohteita. Vartijapalveluiden tarve on lisääntynyt ja hälytysjärjestelmien uusiminen on ajankohtaista useissa kohteissa. Yksiköiden poistumisturvallisuus selvityksiä päivitetään ja selvitetään pelastussuunnitelmien siirtoa ja hallinnointia hyvinvointialueelle. Yksiköihin on aloitettu turvallisuusyhdyshenkilöhaku ja turvallisuuspalvelut on käynnistännyt uusien henkilökorttien hankinnan hyvinvointialueen henkilöstölle.

Turvallisuuskoulutus

Turvallisuuskoulutukset etenevät suunnitelmallisesti ja tavoitteena on saada kurottua koulutusvelkaa kiinni tavoitteellisesti. Väkivalta- ja uhkatilannekoulutusten tarve on suuri koko hyvinvointialueella, ja haasteena on ollut kouluttajien vähäinen määrä. Väkivalta- ja uhkatilannekoulutusten kehittämistä ollaan aloittamassa Savonian ja Pelastusopiston kanssa yhteistyössä.

Tekniset palvelut

Ajoneuvoinvestoinneissa haasteena on pitkät toimitusajat. Kaikki ajoneuvot eivät valmistu suunniteltuna vuonna, vaan ne siirtyvät seuraavalle vuodelle. Muutoin on suunnitellut investoinnit vuodelle 2023 toteutettu tai kilpailutuksessa.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintatuotoissa Tuet ja avustukset, Kelan korvaus ensihoidon kuljetuksesta arvioidaan toteutuvan 357.000 euroa talousarviota suurempana ja koulutuspalvelujen myynti 40.000 euroa talousarviota pienempänä.

Toimintakuluissa Henkilöstökulut, pelastustoiminnan sijaisten henkilöstökulut arvioidaan toteutuvan 553.000 eurona (talousarviomuutoksena siirto keskitetystä sijaishallinnasta) ja ensihoitopalvelujen työaikamuutoksen, Varkauden lisäyksikön sekä tuottavuusohjelman vähennyksen arvioidaan vaikuttavan henkilöstökustannuksiin 590.000 euroa (lisämääräraha). Lomarahojen tammi-kesäkuun toteuma on Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjauskäytännön mukainen, noin 357.000 euroa. Todelliset maksetut lomarahat kesäkuun lopussa ovat 654.109 euroa. Palvelujen osto, Turvallisuuspalvelut, vartiointipalvelujen kustannukset arvioidaan toteutuvan 1.695.000 eurona (talousarviomuutoksena siirto kiinteistöhallinnasta). Talousarviomuutoksia ei ole viety järjestelmään.

PELASTUSTOIMEN SITOVA TAVOITTEET, 1000 euroa

	Ta	Tot. 6/2023	Tot. %
TOIMINTATUOTOT	2 959	1 104	37,3 %
TOIMINTAKULUT	-26 363	-14 144	53,7 %
TOIMINTAKATE	-23 404	-13 040	55,7 %

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut/Mittarit

Organisaatio- taso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 6/2023	Tot. %
1PK6421, 1PK6431, 1PK6440 Pelastustoimi	Käyttötaloustalokustannukset (ulkoiset)/asukas	69	30,92	44,8 %
1PK6431 Pelastus- toiminta	Pelastustoiminnan tehtä- vä määrä	4 000	1869	46,7 %
1PK6450 Ensihoito- palvelut	Ensihoitopalvelun tehtävä- määrä	28 000	12911	46,1 %
1PK6460 Ensivaste	Ensivastepalvelun tehtä- vä määrä	600	220	36,7 %
1PY6421 Onnettomuuk- sien ehkäisy	Palotarkastusten luku- määrä	2 400	472	19,7 %
1PY6645 Turvallisuus- koulutus HVA	Turvallisuusviestinnällä ta- voitetut maakunnan asuk- kaat	37 000	18178	49,1 %
1PY6645 Turvallisuus- koulutus HVA	Turvallisuuskoulutus, kou- lutettujen määrä	4 000	1187	29,7 %

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut toimiala/Talousarvion toteumavertailu

1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	Ta	Tot. 6/2023	Tot.%
TOIMINTATUOTOT	2 959 001	1 104 393	37,3 %
Myyntituotot	136 999	101 421	74,0 %
Maksutuotot	1 046 002	245 472	23,5 %
Tuet ja avustukset	1 763 000	757 500	43,0 %
Muut toimintatuotot	13 000	0	0,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	
TOIMINTAKULUT	-26 363 738	-14 144 822	53,7 %
Henkilöstökulut	-22 741 418	-11 943 738	52,5 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-18 461 096	-9 782 026	53,0 %
<i>Henkilösivukulut</i>	-4 280 322	-2 161 712	50,5 %
Palvelujen ostot	-1 778 401	-1 064 491	59,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 247 318	-892 837	71,6 %
Avustukset	-67 000	-75 175	112,2 %
Muut toimintakulut	-485 193	-156 711	32,3 %
Muut kulut	-44 408	-11 871	26,7 %
TOIMINTAKATE	-23 404 737	-13 040 429	55,7 %
Valtion rahoitus	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-107	
VUOSIKATE	-23 404 737	-13 040 536	55,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-23 404 737	-13 040 536	55,7 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys	66 941	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-23 337 796	-13 040 536	55,9 %